

ព្រះនរេស

វិញ្ញាណកម្មរាជ្យសុខុមាលីយ៍ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបស្សនា ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

សង្ខេបអត្ថបទ

១.ព្រះវស្សីគឺអ្វី? = បង្ហាញតួអង្គព្រះវស្សី, ប្រៀបធៀបសកម្មភាព
ព្រះវស្សីនឹងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ។

២.បរមតាមព្រះវស្សី = អំពីនាមផ្សេងៗ គ្នា តាមសញ្ញាតិ និង
គុណភាពស័ក្តិសិទ្ធិនៃព្រះវស្សី ។

៣.ដើមកំណើតព្រះវស្សី = អំពីដើមកំណើតមនុស្ស តាមផ្លូវ
និងទ្រឹស្តីវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងដើមកំណើតព្រះវស្សី,
យោបល់អ្នកនិពន្ធវិនិច្ឆ័យពីដើមកំណើតមនុស្ស ។

៤.ព្រះវស្សីសាងមនុស្សលោក = ការសាងមនុស្ស
លោកគ្រាដំបូង និយាយពីចាប់បដិសន្ធិ ដល់ប្រសូត ។ ការសាង
មនុស្សលោកគ្រាទី ២ និយាយពីប្រសូតិ ដល់ពេញកំឡោះក្រមុំ ។
ការសាងមនុស្សលោកគ្រាទី ៣ និយាយពីពេញកំឡោះ
ក្រមុំ ដល់អវសានជីវិត, មានការរក្សាព្រហ្មចារីរបស់ក្រមុំកំឡោះ តុល្យភាព
នៃព្រហ្មចារីក្រមុំកំឡោះ, ហេតុដែលបង្កើតអង្គការនានាក្នុងលោក និងការជ្រើស
រើសរកមហាបុរស ដើម្បីបរិហារអង្គការនោះ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ព្រមទាំងការរើសរកគួរស្វាមីភរិយា តាមសម័យនិយម និងបុរាណនិយម ។

៥.មនុស្សលោកត្រូវដឹងគុណព្រះរស់ = និយាយអំពី
ប្រភេទនៃការដឹង និងមិនដឹងគុណ, ប្រៀបធៀបព្រះរស់ និងព្រះនៅឯវត្ត ព្រម
ទាំងសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាងក្នុងគ្រួសារ ។

៦.លទ្ធផលនៃការដឹងគុណគឺងាកមិនដឹងគុណ = និយាយ
អំពីបុណ្យ បាប នរក ស្ថានសួគ៌ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឃើញទាន់ហាន់ភ្នែករស់ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

១ - ព្រះរស់ឥរិយ?

បូជានិយមបុគ្គល អ្នកសាបព្រោះបណ្តោះតូជមនុស្ស ឱ្យកើត
ជាពលរដ្ឋ ពលលោក ក្នុងដែនពិភព ហៅថា "ព្រះរស់" គឺ
មាតាបិតារបស់បុត្រជីតាទាំងឡាយ ។

ពាក្យថា "ព្រះរស់" នេះ ជាពាក្យវប្បធម៌មានចំណាស់
មួយ មានអាយុច្រើនសតវត្សរ៍មកហើយ បានកើតឡើងក្នុង
អារ្យប្រទេសកម្ពុជាយើងនាសម័យអង្គរ ដែលអារ្យជនខ្មែរសម័យ
នោះ បានបង្កើតឡើងពីឧត្តមគតិរបស់ខ្លួន ។

មាតាបិតា បានហៅថា "ព្រះរស់"^(១) ព្រោះជាព្រះ
ពង្រសមនុស្សលោក គឺកូនប្រុសស្រី ឱ្យរស់រានមានជីវិតនៅ
ក្នុងលោកនេះ ។

មនុស្សលោកគ្រប់ជាតិសាសន៍ទាំងអស់ សុទ្ធតែមែឌី គឺ

១-ន័យមួយទៀត ពាក្យថា "ព្រះរស់" បុរាណជនលោកប្រៀបធៀប
មាតាបិតាដែលមានជីវិតរស់នៅក្នុងផ្ទះ នឹងព្រះពុទ្ធបដិមាករលាងពីថ្មជាដើមនៅក្នុង
វត្តដែលគ្មានជីវិត, ទើបហៅមាតាបិតាដែលមានជីវិតនោះថា "ព្រះរស់" ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ព្រះរស់បង្កើត គ្មានវត្ថុសំក្តួសិទ្ធ ព្រះឥន្ទ ព្រះព្រហ្ម ព្រះឥសូរ
ព្រះនរាយណ៍ ព្រះម្ចាស់ស្នតិ និងតាបសឥសីណាជប់ ឬបង្កើត
បានទាល់តែសោះ ។

ឯអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រសម័យបច្ចុប្បន្ន ដែលកំពុងចំរើនដុតថ្នាក់
ចេះធ្វើវិទ្យាទូទស្សន៍ ទូរស័ព្ទ អាចសន្មតបានថាចេះធ្វើ ភ្នែកទិព្វ
ត្រចៀកទិព្វ នឹងចេះធ្វើអាវុធបរមាណូ ធ្វើផ្កាយវិទ្យាសាស្ត្រ
ថាសហោរៈ កាំជ្រួចហោរៈ ទៅព្រះអាទិត្យ ព្រះចន្ទ ទៅផ្កាយ
ដែលជាទ្វីបលោកដទៃបានហើយនោះ ក៏មិនអាចរិះរកតាមក្បួន
វិទ្យាសាស្ត្រ បង្កើតមនុស្សលោក ឱ្យកើតដូចជាព្រះរស់បានឡើយ
បានត្រឹមតែចេះភ្ជាស់ព័ន្ធមាន់ព័ន្ធទាជាដើម ដែលសត្វមាន់ទាវា
ព័ន្ធឱ្យស្រេចហើយប៉ុណ្ណោះ ។ ជាពិសេសអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រទាំង
នោះ មានតែបំផ្លាញមនុស្សលោក ដែលព្រះរស់បង្កើត ឱ្យ
វិនាសទៅវិញ ដោយអាវុធកំណាចរបស់ខ្លួន ។

ព្រោះវិទ្យាសាស្ត្រ គឺវិជ្ជាលោលកជ្រុំធាតុ ដែលកើតឡើង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដោយគំនិតមនុស្សលោកនេះ អាចបង្កើតបានរបស់គ្រប់បែបតាម
 ផលប្រយោជន៍ធាតុតែម្យ៉ាង, គ្មានមេរៀនអប់រំចិត្តមនុស្ស
 ឱ្យលះ លោភ: ទោស: មោហ: ទេ ។ បើវិជ្ជានេះចំរើនដល់ថ្នាក់
 ត្រឹមណា ទាសភាព អសន្តិភាព និងសង្គ្រាម ក៏ចំរើនដល់ថ្នាក់
 ត្រឹមនោះដែរ ។ បើអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ មិនយកវិជ្ជាចិត្តសាស្ត្រខាង
 ព្រះពុទ្ធសាសនាទៅប្រើជាមួយផងទេ, វិទ្យាសាស្ត្រនោះនឹង
 វិនាសទៅវិញដោយស្វ័យប្រវត្តិ ដូចដើមចេក តែចេញផ្លែចំរើន
 ឡើងៗ ដល់ថ្នាក់ទុំហើយ ត្រូវផ្លែនោះសម្លាប់ខ្លួនវិញ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ មនុស្សលោក ពិតជាមានតែតួអង្គ
 ព្រះរស់ទេ ដែលអាចបង្កើតបាន, បើគ្មានព្រះរស់ មនុស្សលោក
 ប្រាកដជាគ្មាន ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ភាសិត

ទីណាមានមនុស្សភេទប្រុសស្រី

ទីនោះគប្បីសន្មតបុរៈ

ប្រាកដជាមានអង្គព្រះរស់

ដែលធ្លាប់ហៅឈ្មោះថាម៉ែឌី ។

ទីណាដែលគ្មានព្រះរស់ទេ

ទីនោះទំនេរស្ងាត់ពេកក្លរិ

គ្មានមនុស្សដ៏ទឹកគ្មានគ្រប់ផ្លូវ

ពិភពលោកត្រូវស្ងៀមស្ងៀមគ្រប់យ៉ាង ។

(សុផ ស៊ីវ)

២ - បរមនាមព្រះរស់

បរមនាមព្រះរស់ មានច្រើនអនេកផ្នែកៗ គ្នា រាប់មិនអស់
 ជានាមប្រកបដោយវិសាលភាពយ៉ាងទូលាយ លាតសន្ធឹងពេញ
 ផ្ទៃពិភព សំរាប់មនុស្សលោកហៅគ្រប់សញ្ជាតិ ទោះបីមនុស្ស
 ស្ថិតនៅក្នុងទីកៀនកោះ ចន្លោះសួសាន សានូស្ថានញកក្កំ ទូតិម
 យ៉ាងណា ក៏សុទ្ធតែចេះហៅ បរមនាមហៅព្រះរស់ គ្រប់ៗ គ្នា:

ខ្មែរហៅ:

មាតា, បិតា, ជននី, ជនក, ម៉ែ, ឪ ឬពុក,
 ម្តាយ, ឪពុក, អ្នក, ចិក, ម៉: បើ ឬ ប៉ា ។

ចិនហៅ:

ជីម, ស៊ីម, អាប៊ូ:, អាអាយ, ឡូវម្លូវ (ម្តាយ)
 ចិ, ចេច, ទា ឬទៀ, អាប៉េ, ឡូវតាវ (ឪពុក)

ចារ៉ាង ហៅ:

ម៉ាម៉ង់, ម៉ាមែរ, (ម្តាយ)
 ប៉ាប៉ា, ម៉ង់តែរ, (ឪពុក)

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

អង្គក្លោស នឹង អាមេរិក ហៅ:

ម៉ែមមី, ម៉ាដី ឬ ម៉ុតដី (ម្តាយ)

ដៃត, ដៃតឌី, ភៃដី ឬ ដីដា, ហ្វាជីរ ឬ ហ្វាដី (ឪពុក)

ភ្លឺង្គ (ហិណ្ឌូ) ហៅ:

ម៉ាំ, ម៉ាម, ម៉ាតា, (ម្តាយ)

ប៉ប, ពិតា, បាបា, បាប៉ិ (ឪពុក)

ជប៉ុន ហៅ:

អូកាសាន់ (ម្តាយ)

អូតាសាន់ (ឪពុក)

រុស្ស៊ី ហៅ:

ម៉ាត់ធំ, ... (ម្តាយ)

អាត់ត្យតស៍ ... (ឪពុក)

អង្គម៉ង់ ហៅ:

ម៉ូតី ... (ម្តាយ)

ហ្វាតី ... (ឪពុក)

ស្បៀងនិស ហៅ:

ម៉ើរ៉ូ... (ម្តាយ)

ប៉ើរ៉ូ... (ឪពុក)

ប្រទារិខ ហៅ:

ម៉ាអ៊ី ឬ អាម្មា ... (ម្តាយ)

វ៉ាប៉ុ ឬ វ៉ាតុ ... (ឪពុក)

លាវ និស សៀម ហៅ:

ម៉េ (ម្តាយ)

ជី (ឪពុក)

យួន ហៅ:

ម៉ាវ, ម៉ាហ៍ (ម្តាយ)

ចាវ, ទាហ៍ (ឪពុក) ។ល។^(១)

១-បរមសាមព្រះរស់

មាននៅក្នុងពិភពលោកប្រើនជាអនេក ខ្ញុំពុំអាចស្រាវជ្រាវ

ក្នុងពេលដ៏ខ្លី សំបកសរសេរក្នុងសៀវភៅនេះ ឱ្យគ្រប់ទាំងអស់បានទេ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**

ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

បរមនាមទាំងអស់នេះ ជានាមប្រកបដោយគុណភាពពូកែ
សំក្តីសិទ្ធិក្នុងលោក ។

ពេលដែលកូនប្រុសស្រី មានអាសន្នទុក្ខព្រួយកើតឡើង
តែងនឹកឃើញបរមនាមនេះភ្លាម មុនព្រះនាមដ៏ទៃៗ ទាំងអស់
ក្នុងលោក ហើយខំសំបូងសង្រួង ដោយលើកដៃប្រណម្យថាៈ
“សូមឱ្យគុណមាតាបិតាជួយកូន បើទឹកដោះមាតាថ្លៃសូមឱ្យកូន
បានស្រាកស្រាន្ត ធូរស្បើយ រហូតរលូតជុតពីគ្រោះថ្នាក់”
ដូច្នោះជាដើម ។

ក្នុងពេលដែលចិត្តកូនប្រុសស្រី បាននឹកសំបូងសង្រួងដូច្នោះ
សេចក្តីទុក្ខព្រួយក៏បានធូរថយទៅខ្លះ មួយពេលមួយស្របក់ ឬ
បាត់ទៅតែម្តងក៏សឹងមាន ដោយអំណាចព្រហ្មវិហារធិមរបស់
មាតាបិតា ដែលធ្លាប់ប្រោះព្រំទៅរកកូន តាំងពីបានបង្កើតមក ។

បរមនាមព្រះរស់ គឺពាក្យថា “មាតាបិតា, ម៉ែឪ, អ្នកពុក,
ម៉ែប៉ា” ជាដើមនេះ ជាពាក្យយ៉ាងពិរោះ មោះមុតជាប់ស្ថិតក្នុង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ចិត្តគំនិតកូនប្រុសស្រី ពិរោះលើសពាក្យសំដីទាំងអស់ដែលមាន
 ក្នុងលោក, កូនប្រុសស្រីពេញចិត្តចង់តែហៅ ហៅហើយហៅ
 ទៀត ហៅគ្មានជិនណាយ ។ ក្នុងមួយឆ្នាំមាន ១២ ខែ, មួយ
 ខែមាន ៣០ ថ្ងៃ, មួយថ្ងៃ ហៅយ៉ាងញឹកញាប់មិនដឹងជាប៉ុន្មាន
 ដង, ហៅមិនចេះឆ្កែតឆ្កន់ ហៅតាំងពីកើតរហូតដល់ចាស់សក់
 ស្ងួត ក៏នៅតែចង់ហៅ មិនចេះអស់ចំណង់ មិនចេះភ្លេច មិន
 ចេះកាន់ច្រឡំ ចាំយ៉ាងច្បាស់ ចាំប្រាកដរត់មាត់ រហូតដល់ពេល
 ជិតដុតដង្ហើមស្លាប់ ក៏នៅតែរហូតភ្លាត់មាត់ស្រែកហៅទៀត ហៅ
 ទាល់តែស្លាប់រឹងថ្កាមហា មាត់មិនរួច ទើបឈប់ហៅៗ ព្រោះកូន
 ប្រុសស្រីទាំងឡាយកើតឡើងកាលណា បានស្ថិតនៅក្នុងគំនរ
 ព្រហ្មវិហារធិមរបស់ព្រះរស់ដូចៗគ្នា, ចាប់តាំងពីបើកភ្នែកឃើញ
 ពន្លឺព្រះអាទិត្យមក ព្រះរស់ បានទទួលស្គាល់ថាជាកូនសំឡាញ់
 ទទួលរ៉ាប់រងធ្វើជាទីពឹងពុំនាក់អាស្រ័យរបស់កូនគ្រប់យ៉ាង មុន
 មនុស្សលោកទាំងអស់, កូនបានទទួលការថ្នាក់ថ្នមបបោសអង្អែល

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ហើយមានសេចក្តីសង្ឃឹម ទុកចិត្តយ៉ាងកក់ក្តៅចំពោះព្រះរស់ ។

ដូច្នោះ ទើបកូនប្រុសស្រី បានចងចាំបរមនាមព្រះរស់មិន
ភ្លេចមួយវេលា ទោះជាយូរទៅក្លាយខ្លួនជាជនអកតញ្ញាយ៉ាងណា
ក៏ដោយ តែជួបពេលមានអាសន្នទុក្ខព្រួយដល់ជីវិត ដែលព្រះ
រស់បានបង្កើតឱ្យនោះ តែងតែភ័យស្តុន់ស្តោកភ្នាត់មាត់ ស្រែក
អំពាវនាវរកបរមនាមព្រះរស់ថា “ម៉ែឪអើយជួយ!...”
ដូច្នោះ មិនខាន ។

ឱ! បរមនាមនេះ ពិតជាពិរោះក្នុងលោកមែន!។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ភាសិត

ពាក្យអ្វី ៗ មិនស្មើនឹងពាក្យថា

មែ ឡី ម៉ះ ប៉ា ប៉ើ បិ ជិប

ជាពាក្យវិសេសសតិអ្វីផ្អែម

ពាក្យមានសង្ឃឹមក្នុងលោកិយ ។

ពាក្យនេះជាសាមនៃព្រះរស់

មនុស្សលោកទាំងអស់ទាំងប្រុសស្រី

ហៅតាំងពីតូចទើបចេះស្តី

ដល់ស្លាប់ដេកដីទើបឈប់ហៅ ។

(សុភ សុវ)

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី

ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

៣- ដើមកំណើតព្រះរស់

ព្រះរស់មានដើមកំណើត ជាមួយនឹងមនុស្សលោក ។

ចុះមនុស្សលោកកើតពីអ្វី?

តាមឯកសារក្នុងជូរសាសនា មាននិយាយផ្សេងៗគ្នា ដូច
នាំមកខ្លីៗ ខាងក្រោមនេះ៖

ព្រាហ្មណ៍សាសនា

តាមឯកសារថា៖ ព្រះបរមេស្វរៈ បណ្តាលឱ្យព្រះព្រហ្មណ៍
កើតឡើងក្នុងស៊ុត (ពង) ហើយស៊ុតនោះ បែកជាពីរចំណែក
ខាងលើកើតជាមេឃ, ខាងក្រោមកើតជាមនុស្សលោក ។

មួយទៀតថា ព្រះមង្គល, ព្រះមន្ត, ព្រះវេទ ប្រជុំ
គ្នាបង្កើតជាព្រះឥសូរ, ព្រះឥសូរបង្កើតនាងឧមាភគវតីឡើង,
ព្រះឥសូរ និងនាងឧមាភគវតី បង្កើតព្រះនរាយណ៍ និងព្រះ
ព្រហ្មធាតាឡើងទៀត ទើបនាំគ្នាបង្កើតទឹក ដី មេឃ អាកាស
មនុស្ស សត្វ ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ឡើង ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

គ្រិស្តសាសនា

តាមឯកសារថា ព្រះដេហ្សាក់ បានសាងដីនិងពន្លឺឱ្យមាន
 យប់ថ្ងៃឡើងក្នុងថ្ងៃចន្ទ, ដល់ថ្ងៃអង្គារសាងទឹកសាងពពក, ថ្ងៃ
 ពុធសាងព្រៃឈើ, ថ្ងៃព្រហស្បហ៍សាងព្រះអាទិត្យព្រះចន្ទនិង
 ផ្កាយ, ថ្ងៃសុក្រសាងសត្វទឹកសត្វស្លាប, ថ្ងៃសៅរ៍សាងសត្វគ្រប់
 មុខ និងបង្កើតមនុស្សប្រុសម្នាក់ឈ្មោះ “អាដាម” តមកបាន
 ដកយកផ្លែជំនីអាដាមមួយ មកសាងជាមនុស្សស្រីម្នាក់ ឈ្មោះ
 “អែវ” ដល់ថ្ងៃអាទិត្យព្រះឈប់សម្រាក ។

ឥស្លាមសាសនា

តាមឯកសារ មានតំណាលដូចគ្រិស្តសាសនាដែរ ប្លែកតែ
 ឈ្មោះព្រះអ្នកសាងគឺ ព្រះខាងព្រះគ្រិស្តឈ្មោះ “ដេហ្សាក់”
 ព្រះខាងឥស្លាមសាសនាឈ្មោះ “អល្ល៉ាហ៍” ។

វិទ្យាសាស្ត្រ

តាមទ្រឹស្តីចង្អុលច្បាប់ឋានអំពីការពិសោធន៍ថា: គ្រោងឆ្លើង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

អវយវៈរបស់សត្វ បានផ្លាស់ប្តូរក្លាយៗ មក រហូតដល់បានកើត
ជាមនុស្ស គឺក្នុងគ្រាដំបូងច្រើនលានឆ្នាំមកហើយ ដូចជាសត្វ
ត្រីផ្លាស់អវយវៈក្លាយ ជាសត្វចេះលូនវារមានពស់ជាដើម, តពីនោះ
មក ពស់ក្លាយជាសត្វទ្វេបាទ ចតុប្បាទ, តមកទៀតសត្វទ្វេបាទ
ចតុប្បាទ ក្លាយជាសត្វស្វាៗ ក៏ក្លាយមកជាមនុស្ស ។

មតិមួយទៀតថា “អ្វីៗក៏ដោយ តែងកើតឡើងតាមធម្មតា
របស់លោកធាតុនេះឯង គ្មាននរណា សាងបង្កើតទេ” ។

ពុទ្ធសាសនា

តាមទ្រឹស្តីផ្នែកព្រះពុទ្ធសាសន៍ថា: មនុស្សសត្វទាំងអស់មាន
កម្មជាអ្នកសាង គឺជំរុំជុំឡើងអំពីរូបធាតុ នឹងអរូបធាតុ ហើយ
មានកិលេសធំៗ ធ្វើឱ្យកើតច្បាស់ជារូបរាងឡើង, ឯរបស់ដែល
គ្មានវិញ្ញាណដូចរុក្ខជាតិជាដើម មានធម្មតាធម៌កសាងជំរុំជុំឡើង
អំពីរូបធាតុ ចែកទៅតាមគួរដល់ពូជពន្ធ នឹងកាលៈទេសៈ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបស្សនា ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

យោបល់អ្នកនិពន្ធ

ដើមកំណើតមនុស្ស តាមព្រាហ្មណ៍សាសនា, គ្រិស្តសាសនា និងឥស្លាមសាសនា ទាំងបីនេះ បើពិនិត្យរកហេតុផលទៅឃើញថា ជារឿងដែលករីនិពន្ធប្រឌិតតែងឡើងខាងក្រោយ ជុំទៅតាមកាលៈទេសៈ ដែលមានហើយនោះទេ, ព្រោះសាសនាទាំងបីនេះ បានបដិសេដចោលកម្ម ដែលជាហេតុជាពូជហើយទៅយកព្រះ យកទេវតាមកធ្វើជាហេតុជាពូជទៅវិញ ដល់កើតជាជលមកដុយគ្នាខុសពីពូជស្រឡះគឺ ពូជជាព្រះ ជាទេវតាកើតដល់ទៅជាមនុស្ស សត្វ ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ឈើ ព្រៃព្រឹក្សាលតាវល្ល៍ទៅវិញ ។

តើក្នុងលោកយើងនេះ ដែលមាននរណា ធ្លាប់ឃើញមនុស្សកើតកូនមកជាឈើឬទេ? ឬក៏ដែលឃើញដើមឈើចេញផ្លែមកជាមនុស្សដែរ? ប្រាកដជាមិនដែលឃើញទាល់តែសោះគ្រាន់តែដែលពួកខ្លះក្នុងរឿងព្រេង ដូចជារឿងនាងបទុមសុរិយា ជាដើម

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដែលកើតពីផ្កាឈូក ។

ដូច្នោះរឿងកំណើតមនុស្សក្នុងសាសនាទាំងបី ពិតជារឿង
ព្រេង គឺជាស្នាដៃយ៉ាងឯករបស់កវីនិពន្ធណាម្នាក់ ដែលបាន
ប្រឌិតតែងឡើង ពុំមែនជារឿងពិតទេ ។

បើតាមទ្រឹស្តីខាងពុទ្ធសាសនា នឹងខាងវិទ្យាសាស្ត្រសម័យ
បច្ចុប្បន្នឃើញសមហេតុផលច្រើន ល្មមជឿថាជារឿងពិតបាន ។

ចុះអ្វីជាដើមកំណើតមនុស្សពិតប្រាកដ?

ពុទ្ធសាសនាថា:

“សព្វសត្វទាំងអស់ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមតិក
មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាជោពង្ស មានកម្មជាទីពឹង” ។
ព្រះពុទ្ធដីកានេះ សរុបទាំងកំណើតថ្មី និងកំណើតចាស់ ។

ពាក្យថា កំណើតចាស់គឺ វិញ្ញាណសត្វដែលកើតមានក្នុង
លោកយូរហើយ ការកើតស្លាប់ៗ ច្រើនអត្តភាព, ស្លាប់ពី
ជាតិមួយ ទៅចាប់ជាតិមួយទៀត មានកម្មនាំទៅកើត បានផល

ល្អអាក្រក់សុខទុក្ខទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដែលខ្លួនបានធ្វើហើយ ។
ពាក្យថា កំណើតថ្មី គឺវិញ្ញាណថ្មី ដែលទើបតែនឹងកកើត
ឡើងក្នុងលោកជាបឋម, នេះក៏កើតពីកម្មដែរ ។ ដូចខាង
ក្រោមនេះ ៖

ធម្មតាធិម = សាងបង្កើតថលដជាតិនិងផលដជាតិ^(១)

មានឈើ ស្មៅ វល្លវី ព្រលិត ត្រកួន ជាដើម ។

កម្ម = សាងបង្កើតមនុស្សសត្វ ។

ស្របនឹងវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលថាអ្វីៗ កើតឡើងតាមធម្មតា
របស់លោកធាតុ, តែមិនមែនកើតឯងដោយធម្មជាតិរបស់វាទេ ។

សរសេរត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ប្រហែលអ្នកអានស្តាប់ពុំទាន់បានទេ
ព្រោះខ្លីពេក សុទ្ធតែជាបរមត្ថជន ។

ដើម្បីងាយយល់ សូមជ្រាបថា ៖

១-បិលដជាតិ: វិត្តកើតលើគោកមានឈើជាដើម, ផលដជាតិ: វិត្តកើតក្នុង
ទឹក ឬលើទឹក មានសារាយ បក ព្រលិត ត្រកួន កញ្ជែតជាដើម ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ធាតុ៤ គឺ ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ជាប់រស់ចាំបាច់សំរាប់លោក
 គ្មាននរណា សាងបង្កើតទេ ហើយគ្មានបាត់បង់ទៅណាពីក្នុង
 លោកនេះផង, ទើបមានឈ្មោះតាំងពីព្រេងនាយមកថា “លោក
 ធាតុ “។ ក្នុងធាតុមួយ ៗ មានជីវធាតុល្អិតជាអតិបរមា ៧ ដូច
 ធាតុខ្យល់ មានជីវធាតុ ៧ គឺ ដី, ទឹក, ភ្លើង, ពិណ, ខ្លិន, រស,
 ឱជា រួមនៅក្នុងខ្យល់នោះ រាប់ទាំងខ្យល់ផង ជាធាតុ ៨ តែយើង
 មើលដោយភ្នែកធម្មតាមិនឃើញ ព្រោះចេញពីគ្នាមិនកើត ។ នេះ
 ជាធម្មតាធម៌, ដល់ធាតុទាំងនេះ ស្រូបប៉ះទង្គិចផ្សំផ្គុំគ្នា ជាបច្ច័យ
 ឱ្យកើតសង្ខារៗ ក៏តាក់តែងធ្វើកើតទៅជានេះជានោះ តាមកាលៈ
 ទេសៈ អំពើដែលសង្ខារតាក់តែងធ្វើនោះ ឈ្មោះថាកម្ម (នេះ
 ជាបឋមកម្មយ៉ាងល្អិតស្អិតស្នើសុំមុនដំបូង) ។

ឧទាហរណ៍: ដូចទឹកភ្លៀង ធ្លាក់ចុះពីអាកាសមកដក់នៅដី
 សង្ខារតាក់តែងយូរៗ ទៅ កើតជាថលដជាតិ ឬដលដជាតិល្អិតៗ
 មានពិណខៀវអណ្តែតត្រាលើទឹក ឬកកជាប់នៅលើដី, យូរថ្ងៃខែ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ទៅកើតជាចក សារាយ ប្រឌូបជាដើម ។ ថលដជាតិ
និងដលដជាតិទាំងនោះ ខ្លះមានវិញ្ញាណ កកើតឡើងយ៉ាងស្អុច
ស្អើងជាអតិបរមា ដូចដើមកញ្ចតប្រឌូប បើមានអ្វីទៅប៉ះវា
ចេះគេចចេះក្រាប ឈប់ប៉ះវាដើបឡើងវិញ, ខ្លះចេះដេកយប់
ថ្ងៃក្រោក ដូចដើមអំពិលជាដើម, ដល់ឈើនោះស្លាប់ទៅចំហាយ
ធាតុនោះ ជ្រាយទៅប៉ះនឹងធាតុដទៃទៀត ដែលមានសមុដ្ឋាន
ស្របគ្នា ក៏មានវឌ្ឍនភាព អាចកកើតទៅជាសត្វមានវិញ្ញាណ
មធ្យមបាន ដូចកណ្តូបកើតពីស្លឹកគ ស្លឹកស្មៅ ដែលមានស្លាប់ជា
ស្លឹកឈើស្រស់ៗ ។ ក្នុងពេលនោះនាមរូបថ្មីក៏មានប្រាកដឡើង
គឺ បើសត្វនោះមានសណ្ឋានរូបរាងជាកណ្តូប ក៏ឈ្មោះកណ្តូប
ទៅ។ ឯចំហាយធាតុនោះកាលបើទៅប៉ះនឹងធាតុដទៃ ដែល
មានសមុដ្ឋានត្រូវគ្នា អាចកកើតទៅជាសត្វផ្សេងៗច្រើនបែបទៀត
ដូចជាដង្កូវទឹក, ខ្នុត, ដួង និងចៃល្អិតៗកើតនៅស្លឹកឈើជាដើម
ដែលធ្លាប់ឃើញកើតនៅស្លឹកស្ពៃ ក្នុងទឹក ក្នុងគល់ឈើពុក

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ក្នុងគ្រាប់រុក្ខជាតិផ្សេងៗ មានគ្រាប់ពោត សណ្តែកជាដើម ។

កាលបើវិញ្ញាណមធ្យមមានហើយ កម្មជាមធ្យមក៏មានដែរ, វិញ្ញាណនិងកម្មដោយ មានធាតុជាប្រភព មានសង្ខារជាជាងរចនា អកុសលប្រាកដពេញទី ទំរាំបានអត្តភាពជាមនុស្សនេះយូរយារ ណាស់រាប់មិនបានស្មានមិនត្រូវ បានកើតជាមនុស្សហើយក៏មិន ទៀងទាត់វិលវល់ត្រឡប់កើតជាសត្វវិញតាមកម្មរបស់ខ្លួន ។

សង្ខារដែលមានធម្មតាធិមជាប្រភព ចេះតែតាក់តែងកើតតៗ គ្នាដូច្នោះ សមនឹងព្រះពុទ្ធដីកាថា: “អរិដ្ឋា បច្ឆយា សង្ខារា សង្ខារប្បច្ឆយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណាប្បច្ឆយា នាមរូបំ” ។ បេ ។

សង្ខារ^(១) ទាំងឡាយកើតមាន ព្រោះអរិដ្ឋា^(២) ជា

១-សង្ខារមានប្រើសង្កេត ក្នុងទីនេះសំដៅយក អនុបាទិន្ទក សង្ខារ “មគីការ តាក់តែងបង្កើតនូវអ្វីៗ ដែលគ្មានវិញ្ញាណ ។

២-អរិដ្ឋា គឺ ការមិនដឹងទុក្ខ, មិនដឹងហេតុកើតទុក្ខ, មិនដឹងធិមរលត់ទុក្ខ មិនដឹងសេចក្តី ប្រតិបត្តិដើម្បីរលត់ទុក្ខ គឺមោហាធិម ។ នេះតាមផ្នែកមួយក្នុងទ្រឹស្តីពុទ្ធសាសនាខាងអរូបនិយម ។ បើខាងរូបនិយមវិញ ដូចអរិដ្ឋាក្នុងទីនេះ គឺគ្នធាតុ ដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ ។

វាយអក្សរកុំព្យវសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

បច្ច័យ, វិញ្ញាណកើតមាន ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ, នាមរូបកើត
មាន ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ “ ។ល។

ម្យ៉ាងទៀតសូមកុំច្រឡំ ក្នុងគម្ពីរទីយនិកាយសុត្តន្តបិដក

និងគម្ពីរវិសុទ្ធមគ្គ^(១) ដែលនិយាយពីភ្លើងឆេះកប្បហើយ កកើត

លោកជាថ្មីទៀតនោះ មិនមែននិយាយចំពោះកំណើតមនុស្សដើម

បំផុតដែលទើបកកើតថ្មីៗ នោះទេ គឺនិយាយពីលោកធាតុមួយ

សែនកោដិដែលដល់កំណត់ត្រូវវិនាសទៅវិញ ហើយលោកសង្ខារ

តាក់តែងលោកធាតុថ្មីទៀត, ពួកមនុស្សសត្វនៅក្នុងលោកធាតុ

ចាស់ដែលត្រូវវិនាសនោះ ខ្លះទៅកើតឋានព្រហ្មណ៍ ខ្លះទៅកើត

លោកធាតុដទៃទៀតតាមយថាកម្ម, ដល់មានលោកធាតុថ្មីកើត

ឡើង មនុស្សសត្វខ្លះក៏មកកើតតាមកម្មរបស់ខ្លួនដែរ។ ព្រោះ

ក្នុងផ្ទៃអាកាសល្អល្ហៅនេះ មានលោកធាតុ មួយសែនកោដិៗ

១-គម្ពីរត្រៃភូមិលោកវិនិច្ឆ័យ គម្ពីរលោកទីយ នឹងគម្ពីរលោកវិត្តរ
ក៏មាននិយាយស្របនឹងពុទ្ធសាសនាប្រើនដែរ, តែអ្នកនិពន្ធគម្ពីរនោះ បាននិពន្ធ
លាយបំរុះទាំងសាសនាព្រាហ្មណ៍ផង ។

រាប់មិនអស់មានព្រះពុទ្ធត្រាស់បរិនិព្វានរាល់ៗថ្ងៃ។

ហេតុនេះ

បានជាមានពាក្យបុរាណថា “ព្រះពុទ្ធអម្បាលខ្សាច់” ។

ឯកំណើតមនុស្សសត្វដែលកម្មជាបឋមបង្កើតឡើងថ្មី ក៏ចេះ
តែកើតថែមក្នុងមួយថ្ងៃៗ រាប់មិនអស់ ទើបចេះតែមានមនុស្សសត្វ
ពាសពេញលោក ទោះទៅនិព្វានច្រើនយ៉ាងណាក៏មិនចេះអស់ ។

ដូចរៀបរាប់មកដោយសង្ខេបនេះ មនុស្សលោកពិតជាកើត
ពីកម្ម, ព្រះរស់ក៏កើតពីកម្ម ទើបបង្កើតមនុស្សលោក តៗ
មក ពាសពេញផ្ទៃលោកដូចសព្វថ្ងៃនេះ។

(ចប់យោបល់អ្នកនិពន្ធ ក្នុងរឿងកំណើតមនុស្ស)

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ភាសិត

មនុស្សលោកមានកម្មជាតូចតាច
 មិនមែនវេទមន្តព្រះអាណ្លាហ៍
 ព្រះព្រហ្ម តិស្វរ ដេហ្វរា
 សេពមន្តគាហ៍បង្កើតបាន ។
 កំណើតមនុស្សពិតកើតពីកម្ម
 ផ្សំធាតុទាំងប្រាំបីកើតប្រាណ
 ធម្មតាតាក់តែងតាមលំអាន
 កើតបានជាឈើព្រៃព្រឹក្សា ។

(សុង ស៊ីវ)

៤- ព្រះរស់សាខមនុស្សលោក

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា ពុំមែនគ្រាន់តែចេះបង្កើតមនុស្សលោក
 ឱ្យកើតយ៉ាងវិសេស ដែលគ្មានវត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិណា អាចបង្កើតបាន
 នោះប៉ុណ្ណោះទេ, លោកប៊ុនប្រសព្វយ៉ាងឯក ខាងការចិញ្ចឹមរក្សា
 ថ្នាក់ថ្នមលើកទឹកចិត្ត អប់រំ ទំនុកបំរុង ដែលសុទ្ធតែប្រកបដោយ
 ព្រហ្មវិហារធម៌, ទោះបីមានពួកអ្នកជំនាញខាងការចិញ្ចឹមបីបាច់
 រក្សាយ៉ាងណា ក៏មិនអាចធ្វើជំនួស ឱ្យបានប្រសើរគ្រប់យ៉ាងដូច
 ព្រះរស់ដែរ បើទុកជាជួលដោយវត្ថុមានតម្លៃយ៉ាងណា ក៏អ្នកស៊ី
 ឈ្នួល ធ្វើឱ្យល្អវិសេស, ដូចព្រះរស់មិនបានទាល់តែសោះ ព្រោះ
 មិនមែនជាតួអង្គព្រះរស់ ។

ការសាងមនុស្សលោកគ្រាជំបូង.

(ពីចាប់បដិសន្ធិ ដល់ប្រសូតិ)

មូលហេតុដែលមនុស្សលោកចាប់បដិសន្ធិ, តាមទ្រឹស្តីពុទ្ធ
 សាសនាថា មានៗយ៉ាងគឺ:

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

១- មាតាបិតាបានរួមរស់មេត្រីជាមួយគ្នា,

២- មាតាមានឧតុសម័យល្អ គឺទើបនឹងមានផ្ការដូវហើយ,

៣- មានមនុស្សបំរុងមកកើត ។

បើខ្លះហេតុណាមួយមិនអាចកើតបាន ។

ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្របញ្ជាក់ថា "ទីបំផុតនៃការរួមរស់មេត្រី មានជាតិ ស្បែរម៉ាតូហ្សូអ៊ីត (spermatozoide) របស់បិតា ចេញមកជាច្រើនដំណក់ ក្នុងមួយដំណក់ៗ មានមេក្រូប គឺមេជាតិស្បែរម៉ាតូហ្សូអ៊ីត រាប់លាន ច្រើនឥតគណនា, បើជាតិនោះ ចូលទៅក្នុងកន្លែងវិសេសមួយរបស់មាតា ហៅអូវីល (Ovul) បានតែមួយ ឬពីរបីមេ យ៉ាងច្រើន ក្នុងមេជាតិមួយកើតបានកំណើតមួយ ហើយអូវីលនោះត្រូវបិទដោយស្វយ័ត មិនឱ្យចូលទៅទៀតបាន ដើម្បីជ្រុំគ្នានឹងធាតុមាតា បង្កើតមនុស្សឡើង ។

ចាប់តាំងពីមនុស្សលោកមកជ្រកនៅក្នុងផ្ទះពេលណា ព្រះ រស់គឺមាតាបិតា មានសេចក្តីត្រេកអរប្រកបដោយការព្រួយបារម្ភ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

លាយឡំគ្នា ប្លែកជាងសេចក្តីត្រេកអរចំពោះអ្វីៗ ដែលមាននៅ
 ក្នុងលោក, មានបំណងតែមួយស្របគ្នា គឺចង់ឱ្យកូនរស់
 ប្រកបដោយសុខភាពបរិបូណ៌ ប្រកបដោយប្រាជ្ញាស្មារតី
 ដោយយសស័ក្តិ ប្រកបដោយទ្រព្យសម្បត្តិ ចង់ឱ្យរស់យ៉ាង
 រាប់រយឆ្នាំ រស់ដល់ទំពារបាយរូតខាំពោតរបេះ គ្បាល់ចេះចេញ
 ផ្លែ អង្រែចេញស្លឹក, បើប្រសិនជាមនុស្សលោកអាចរស់នៅបាន
 ស្មើនឹងដែនដី មាតាបិតាក៏ប្តូរស្តង់ប្រតិស្តអធិស្ឋាន ឱ្យកូន
 រស់នៅស្មើនឹងអាយុដែនដីដែរ ។ នេះជាទំហំហាបូទ័យមាតាបិតាដែល
 ប្រកបដោយព្រហ្មវិហារធម៌ចំពោះកូនប្រុសស្រី ។

មាតាបិតាមិនគ្រាន់តែចង់ឱ្យកូនរស់ៗ ប៉ុណ្ណោះទេ ខ្ញុំថែរក្សា
 ផ្គត់ផ្គង់កូនគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ មានចលនារស់រវើកគ្រប់
 ឥរិយាបថទាំង៤ គឺ ដេក, ដើរ, ឈរ, អង្គុយ ។

ផ្នែកមាតា

ពេលដេក = មាតាមិនហ៊ានប្រះដេកខ្លាំង ដេកជ្រាប់មុខ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ឬដេកស្អិតក្នុងអ្វីៗទេ ក្រែងមិនបានសុខស្រួលដល់កូនក្នុងផ្ទៃ
 ឬក្រែងមានអន្តរាយដល់ជីវិតកូន, ដេកចាប់ក្រោក ដេកមិន
 ពេញភ្នែក មិនហ៊ានទម្រង់ទៅតាមការងោកង្អុល, ក្រែងមិនស្រួល
 ដល់ពេលប្រសូតិ ។ មាតាមិនបានដេកពេញភ្នែក ដេកស្អប់
 ស្អាល់ស្រួល ដូចកាលពីក្រមុំ ឬពុំទាន់មានគភ៌នោះឡើយ ។

ពេលដើរ = មាតាមិនហ៊ានដើរខ្លាំងឱ្យពេញទម្លាប់ជើងទេ,
 ដើរប្រុងប្រយ័ត្នថ្មមៗ ក្រែងភ្លាត់ជើងដួលនាំឱ្យមានការភិតភ័យ
 ដល់កូនក្នុងផ្ទៃ ឬក្រែងមានអន្តរាយដល់ជីវិតកូន ទោះបីមានហេតុ
 គួរភ័យខ្លាច ក៏មាតាមិនហ៊ានស្ទុះរត់ស្ទើរទៅដើរដោយប្រុងប្រយ័ត្ន,
 មិនហ៊ានដើរឡើងទីខ្ពស់ពេក, មិនហ៊ានឡើងដើមឈើ, មិនហ៊ាន
 ឡើងនឹងចុះច្រាំងចោតជាដើម ។

ពេលឈរ = មាតាមិនហ៊ានឈរដូចកាលពីក្រមុំ ឬមិនទាន់
 មានគភ៌នោះទេ ឈរដោយប្រុងប្រយ័ត្ន មិនហ៊ានឈរច្រងេង

ច្រើន ឈរមតិជំទាញ ឈរយូរទេ ក្រែងនាំមានហេតុមិនសុខ
ស្រួលដល់កូនក្នុងផ្ទៃ ឬ មានហេតុអន្តរាយដល់ជីវិតកូន ។

ពេលអង្គុយ = មាតាមិនហ៊ានអង្គុយខ្លាំង អង្គុយយូរ អង្គុយ
ច្រហោង ឬ អង្គុយច្រេតផ្ទៀងផ្ទាត់ទៅលើវត្ថុអ្វីៗ ដែលរឹងទេ
ក្រែងមិនបានសុខស្រួលដល់កូនក្នុងផ្ទៃ ឬក្រែងមានហេតុឱ្យ
អន្តរាយដល់ជីវិតកូន ។

មិនគ្រាន់តែខំរក្សាថ្នាក់ថ្នម ដោយឥរិយាបថទាំងនេះទេ
មាតាមិនហ៊ានបរិភោគចំណីអាហារ ដែលមានរសជួរ ចត់ ល្វីង
ហ៊ឹមប្រៃពេក នឹងក្តៅពេក ត្រជាក់ពេកថែមទៀត ខ្លាចក្រែងកូន
ក្នុងផ្ទៃមិនបានសុខស្រួល ឬ បណ្តាលឱ្យស្រុតរលូតខូចបាត់បង់
ជីវិតកូន ទោះបីមាតាចង់បរិភោគយ៉ាងណា ក៏ស្វ័យទ្រាំអត់ដរាប
ដល់ស្រក់ទឹកមាត់ ហើយបែរជាខំលេប ជឹក ចាក់ ថ្នាំដែលមាតាមិន
ធ្លាប់លេប ជឹក ចាក់ តាំងពីកើតមក ។

មាតាតស៊ូក្នុងការថែរក្សាយ៉ាងនេះ អស់ថែរវេលា១០ខែគត់

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុង ចន្ទី

សេចក្តីទុក្ខវេទនាចេះតែធ្ងន់ឡើងៗ ដរាបដល់ថ្ងៃប្រសូតិ ។

ក្នុងពេលជិតថ្ងៃប្រសូតិនោះ មាតាពោរពេញទៅដោយ
ទុក្ខវេទនាក្រែកលែង ដរាបដល់ថ្ងៃស្រីកម្មុខក្រៀមស្នេកស្នាំង
ស្រឡិតស្រឡាត់ ព្រោះទុក្ខព្រួយច្រើនយ៉ាង៖ ១-ព្រួយក្រែង
កូនមិនបានរស់រានមានជីវិតនៅក្នុងលោក, ២-ព្រួយក្រែង
ខ្លួនគ្មានជីវិតរស់នៅបានថែរក្សាកូន ។

ពេលប្រសូតិ ជីវិតមាតាគ្មានតម្លៃទេ ស្ថិតនៅក្នុងអំណាច
មច្ចុរាជអស់ទៅហើយ រូបកាយមាតាជាចំណីរបស់ព្យាធិ មាន
តែការឈឺចុកចាប់យ៉ាងខ្លោចជ្រុក ហាក់ដូចជាគេកាត់កាប់ចិត្រញាំ
ផ្ទៃខ្លួនខ្ចីជាកំណាត់តូចធំ ជួនកាលដល់សន្ទប់ទើបប្រសូតិរួចក៏
មាន ។ នេះហើយជាគ្រោះជោគគ្រោះជាំយ៉ាងកាចសាហាវប្រចាំ
មាតាគ្រប់រូប ដែលពាក្យចាស់ថា ឆ្លងទន្លេ ។ ទោះបីរងទុក្ខ
វេទនាយ៉ាងខ្លោចជ្រុកដូច្នោះក៏ដោយ មាតាគ្មានតូចចិត្ត ឬ អាក់អន់
ចិត្តចំពោះកូនទេ ពេញចិត្តទទួលឥតប្រកែកដើម្បីកូន, គ្រាន់តែ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ពួសម្តេចរូបយំវ៉ា! ឡើងកាលណា ហាក់ដូចជាបាត់ឈឺចាប់អស់
 រលីង មាតាដែលកំពុងស្វិតស្រពោន បែរជាស្រស់ញញឹម
 សួរគេឯងភ្លាមថា កូនខ្ញុំប្រុសឬស្រី?, មាតាត្រេកអរណាស់ហាក់
 ដូចជាបានចាប់កំណើតថ្មីឮដំឡើងស្នាមញញឹម ដោយបានពុះពារឆ្លងរួច
 ដុតគ្រោះថ្នាក់ ជាពិសេសត្រេកអរចំពោះកូន ដែលបានឃើញ
 ពន្លឺព្រះអាទិត្យ បានកើតជាមនុស្សលោកហើយ ។

ផ្នែកបិតា

ព្រះរស់គឺបិតា តាំងពីភរិយាមានគភ៌មក មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ លាយឡំដោយការព្រួយបារម្ភ យ៉ាងធ្ងន់ត្រួតៗ គ្នាគឺ៖
 ១-ព្រួយក្រែងទារកក្នុងគភ៌ភរិយា ពុំបានបរិបូណ៌ដោយសុខភាព
 មិនបានរស់រានមានជីវិតបានឃើញពន្លឺព្រះអាទិត្យ, ២-ព្រួយ
 ក្រែងភរិយាមានគ្រោះថ្នាក់ ដែលបណ្តាលមកពីមានគភ៌ ឬ មាន
 គ្រោះថ្នាក់បាត់បង់ជីវិតក្នុងពេលឆ្លងទន្លេ, ៣-ព្រួយក្រែងខ្លួន
 មានអន្តរាយផ្សេងៗ រកទ្រព្យសម្បត្តិចិញ្ចឹមកូនប្រពន្ធមិនបាន ឬ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មានគ្រោះថ្នាក់ដល់បាត់បង់ជីវិត នាំឱ្យកំព្រាកូនប្រពន្ធ ។

បិតាទទួលរ៉ាប់រងការទាំងអស់ក្នុងគ្រួសារ នៅពេលដែល
 ភរិយាមានគភ៌រហូតដល់ប្រសូតិហើយពីរបីខែ បិតាទទួលកិច្ចការ
 មេផ្ទះទាំងអស់ថែមទៀត ការណាដែលធ្វើមិនកើត មិនធ្លាប់ធ្វើ
 ចំណាយធនធានជួលគេឱ្យធ្វើជំនួស ឬ ក៏តឹងពាក់បងប្អូនញាតិ
 សណ្តានឱ្យជួយធ្វើ, បិតាប្រើគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់ដើម្បីកូននឹង
 ភរិយា គឺខំរកទ្រព្យសម្បត្តិបំពេញថវិកាគ្រួសារផង ថែរក្សា
 ភរិយាផង ថែរក្សាកូន មើលថែទាំរបស់ទ្រព្យក្នុងផ្ទះនឹងក្រៅផ្ទះ
 ផង នឿយលំបាកគ្រប់ឥរិយាបទទាំងបួន ដេកមិនពេញភ្នែក
 ដើរ ឈរ អង្គុយមិនបានស្រួល ដូចកាលពីកំឡោះ ឬ កាល
 ភរិយាមិនទាន់មានគភ៌នោះឡើយ, រឹតតែទុក្ខព្រួយថែមទៀត បើ
 ភរិយាលឺ ឬ កូនលឺ បិតាទទួលការលឺចាប់នោះ ជាមួយភរិយា
 ផង ជាមួយកូនផង ទ្រេមួយជាពីរជាបី កំពុងតែទុក្ខព្រួយយ៉ាង
 នេះក៏ដោយ បិតានៅតែខំឆ្លៀតឱកាសរកទ្រព្យសម្បត្តិ សំរាប់

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ស្បៀងអាហារ សំលៀកបំពាក់ នឹងថ្នាំកែរោគថែមទៀត ។

នេះជាទុក្ខរកម្មរបស់បិតា ដែលអ្នកដទៃមិនមែនបិតា ធ្វើតាមមិនកើត ។

បិតាមានភារៈធ្ងន់បំផុត ខាងការគ្រប់គ្រងរក្សាទូទៅក្នុងគ្រួសារ, ឯមាតាមានភារៈធ្ងន់បំផុត ខាងការគ្រប់គ្រងរក្សាបុត្រ ធីតាផ្ទាល់ខ្លួន ។ ដូច្នោះមាតាបិតា មានគុណចំពោះបុត្រធីតា ស្មើគ្នា គ្មានលើសខ្លះ ។

តាមទ្រឹស្តីពុទ្ធសាសនាថា “កូនប្រុសស្រីគួរលើកបិតាដាក់លើស្មារធូង លើកមាតាដាក់លើស្មាស្លា” ព្រោះមាតាមានភារៈធ្ងន់ខាងការថែរក្សាកូនប្រុសស្រីផ្ទាល់ខ្លួនជាងបិតា, ប៉ុន្តែបិតាមានភារៈធ្ងន់ខាងការគ្រប់គ្រងគ្រួសារផ្ទាល់ខ្លួនជាងមាតាដែរ ។

បើមិនមានមាតា បុត្រធីតាក៏គ្មាន, បើមិនមានបិតា បុត្រធីតាក៏គ្មានដែរ ។

ទោះបីព្រះរស់គឺមាតាបិតា ខំថែរក្សាការពារយ៉ាងហ្មត់ចត់

អស់ពីចិត្តពីថ្លើមដែលសុទ្ធតែប្រកបដោយព្រហ្មវិហារធម៌ យ៉ាងនេះ
 ក៏ដោយ នៅតែមានការវិនាសអន្តរាយជីវិតមាតា នឹងទារកខ្លះៗ
 ជាធម្មតា, ជួនកាលទារកទើបតែមកចាប់បដិសន្ធិបានបីបួនខែ
 ស្លាប់ក្នុងផ្ទៃទៅក៏មាន ខ្លះដល់ប្រសូតិមកស្លាប់ក៏មាន ខ្លះមាតា
 ស្លាប់ទាំងកូនក្នុងផ្ទៃក៏មាន ខ្លះប្រសូតិមកមាតាស្លាប់ទារករស់ក៏
 មាន ខ្លះទៀតក្នុងពេលប្រសូតិ ស្លាប់ទាំងពីរនាក់ម្តាយនឹងកូនក៏
 មាន សុទ្ធតែជាគ្រោះថ្នាក់ដែលចៀសវាងមិនជុត ព្រោះជីវិត
 របស់សត្វលោកមិនទៀង គ្មានកាលបរិច្ឆេទពិតប្រាកដ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបព្រះរស់នាំគ្នាបង្កើតអង្គការសុខភាព
 ឡើងក្នុងលោក ខំត្រិះរិះរារកសម្បជ្ជានរោគ ដែលជាឧបសគ្គក្នុង
 ដំណើរជីវិតមនុស្ស និងថ្នាំឱសថសំរាប់បំបាត់រោគ កើតបានជា
 ក្បួនវេជ្ជសាស្ត្រឡើង តាមកាលៈទេសៈ ដរាបមកដល់សម័យ
 បរមាណូនេះ ដើម្បីសាងលោកឱ្យបានស័ក្តិសិទ្ធិ ប្រកបដោយ
 សុខភាព ប្រាសចាកការវិនាសអន្តរាយជីវិតមនុស្ស ចាប់តាំង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ពីបដិសន្ធិក្នុងគភ៌ជាដំបូងមក ។

ប្រទេសមួយៗក្នុងលោក សុទ្ធតែមានក្រសួងសុខាភិបាល
ជាចាំបាច់, ក្រសួងនេះចែកជាច្រើនផ្នែក មានផ្នែកមន្ទីរពេទ្យ
ឆ្នុបជាដើម សំរាប់ពិនិត្យថែរក្សាគភ៌ រហូតដល់ប្រសូត្រហើយ
នឹងរក្សាព្យាបាលទារក... ។

ដូច្នោះក្រសួងសុខាភិបាលនេះ ពិតជាស្នាដៃមួយរបស់ព្រះ
រស់ បានបង្កើតឡើងដើម្បីសាងលោក ។

ការសាងមនុស្សលោកគ្រាទី ២

(ពីប្រសូតិ ដល់ពេញកម្លោះក្រមុំ)

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា ចាប់តាំងពីប្រសូតិបុត្រជីតាហើយ,
បានស្រាកស្រាន្តការព្រួយបារម្ភខ្លះ ប៉ុន្តែមានករណីយកិច្ចចំពោះ
កូនរឹតតែច្រើនឡើងគ្មានទីបំផុត ។

មាតាទទួលការឈឺចាប់ ដែលគ្រាំគ្រាក្នុងពេលប្រសូតិ
វេលាជាច្រើនថ្ងៃ ខំទ្រាំអាងភ្លើង ដឹកថ្នាំប្រែល្អិតចត់ តមក

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

អាហារខ្លាចទាស់ ឬខំទ្រាំនឹងមុខម្ហូបដែលពេទ្យចាក់ ទ្រាំអត់
 នឹងអំណាចថ្នាំ ដែលក្តៅរោលរាលពេញខ្លួន ជំនួសការអាំងភ្លើង
 នឹងខំទ្រាំលេបជីកថ្នាំដទៃៗ ទៀត តាមសម័យនិយម ដើម្បី
 សម្រួលសុខភាពមាតាឱ្យបានស្រួលឡើងវិញ ។

មាតាបិតាខំថ្នាក់ថ្នមថែរក្សាកូនគ្មានធ្វេសប្រហែសទេ ចិត្ត
 វិញ្ញាណនៅជាប់នឹងកូនគ្រប់ពេលវេលា ពេលដេកទោះឆ្អុយងោក
 យ៉ាងណា ក៏ស្និទ្ធនៅទ្រាំដរាបដល់កូនលក់ស៊ុបស្ពាន ទើបហ៊ាន
 ដេក កំពុងដេកលក់គ្រាន់តែពូមាត់កូនយំ ឬកូនរើបំរាស់មាតាបិតា
 ភ្ញាក់ភ្ញាម ស្ទុះក្រោកស្ទាបអង្អែល រកមើលនាយអាយសព្វគ្រប់
 ក្រែងមានសត្វអ្វីខាំទិចកូន ថ្នាក់ថ្នមលើកកូន ដោយដៃទាំងពីរ
 ផ្ទាប់នឹងឱកា បបោសអង្អែលបំពេលួងលោម ឱ្យកូនបានក្សាន្តចិត្ត
 ដេកលក់ទៅវិញ ទើបដាក់កូនទៅក្នុងអង្រឹង ឬលើដំណេក ។
 ពេលកូនដុះនោម មាតាបិតាគ្មានខ្ពើមរអើមទេជូតដុះសលាងដោយ
 ផ្ទាល់ដៃយ៉ាងស្ម័គ្រអស់ពីចិត្តថ្លើម វេលាថ្ងៃនេត្រាទាំងគូ ខំពិនិត្យ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

រំពៃគយគន់ មើលស្រមោច ស្រមើល មូស រុយជាដើម ឬមួយមក
ទិចខាំ គ្រាន់តែសត្វទាំងនោះមកជិតកូន ខំប្រវេប្រវាបោសបក់
ហាក់ដូចជាភ័យខ្លាចខ្លាជីវប្រហារជីវិតកូន ។

មាតាចាប់ផ្ដើមចិញ្ចឹមកូនដោយទឹកដោះ ដោយអំណាច
ព្រហ្មវិហារធម៌របស់មាតា ជាតិលោហិតក្នុងហឫទ័យ ហូរចេញមក
ជាពណ៌ស កើតជាអាហារទិព្វសំរាប់កូន ។

កូនពេទ្យប្រកាសថា មាតាដែលបានចិញ្ចឹមកូន ដោយ
ទឹកដោះខ្លួន ប្រសើរពេកណាស់ រៀនតែពេលដែលមាតាលឺ
ទើបគួរឱ្យដឹកទឹកដោះគោ ឬម្សៅជំនួសទំរាំបានជាវិញ ។

មាតាបង្ហូរលោហិតពីហឫទ័យចិញ្ចឹមកូន មិនមែនតិចទេច្រើន
ខែណាស់ ខ្លះដល់បីបួនឆ្នាំក៏មាន អស់ទឹកដោះវាល់ពាន់លីត្រ ទំរាំ
កូនចេះបរិភោគចំណីអាហារ ។

មាតាបិតាមិនមែនគ្រាន់តែចិញ្ចឹមរក្សាកូន ឱ្យធាត់ធំសាច់
ឆ្អឹងប៉ុណ្ណោះទេ ខំបង្ហាត់បង្រៀនកូន ឱ្យចេះសើច ឱ្យចេះនិយាយ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ឆ្លើយបាទ! ចាស់! ចេះក្រាបសំពះ គោរពសាសនា មហាក្សត្រ ចេះ
 ហៅមាតាបិតាក្រុមញាតិ នឹងឱ្យស្គាល់ថ្ងៃ ខែ ព្រះអាទិត្យ ព្រះ
 ចន្ទជាដើមទៀត គឺបង្ហាត់កូនឱ្យចេះដឹងសុដីវធម៌ វប្បធម៌ អារ្យធម៌
 និងវឌ្ឍនធម៌គ្រប់ផ្នែក មុនគ្រូអាចារ្យទាំងអស់ ដែលមានក្នុង
 លោក ។ ដូច្នោះទើបមាតាបិតាមានឋានៈជា បុព្វាចារ្យ គឺអាចារ្យ
 ដើម ឬគ្រូដើម របស់កូនប្រុសស្រីថែមទៀត ។

មាតាបិតាចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សាអប់រំកូន នឿយលំបាកពិតមែន
 តែមិនថ្ងៃ មិនធុញទ្រាន់បោះបង់ចោលកូនទេ, មួយថ្ងៃៗ នៅតែ
 មានឱកាសប្រឡែងនឹងកូន ហៅកូនឱ្យសើច ឱ្យនិយាយ ឱ្យ
 ឆ្លើយ បើកូនគ្រាន់តែញញឹមរក ឬលាន់ពួសំឡេង កែ! ក! ដែល
 ជាសញ្ញាឱ្យដឹងថា កូននិយាយរកខ្លួនតែបន្តិចប៉ុណ្ណោះ ក៏ជូរទ្រូង
 ខ្សាក សប្បាយក្រៃណាសប្បាយ មានកម្លាំងព្រឺសភ្លេចអស់រលីង
 នូវការព្រួយលំបាកទាំងប៉ុន្មាន មានភក្ត្រាប្រកបដោយទឹកដម
 ព្រហ្មវិហារស្រស់ប៉ៃប្រៃ ហត្ថាទាំងគូទ្រស្នូយកូនថើបដប់ បញ្ចើច

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ហើយអ្នកសរសើរប្រាប់ក្រុមគ្រួសារ នឹងមិត្តថែមទៀតថា កូនខ្លួន
ចេះដឹងធ្លាតវៃណាស់ ។

បើបែរជាកូនឈឺវិញ គ្រាន់តែក្តៅខ្លួន ឬ យំច្រើន មិនដេក
មិនបៅដូចធម្មតានោះ មាតាបិតាទុក្ខព្រួយស្ទើររលត់ស្មារតីអស់
ទៅហើយ ភ្លេចបាយភ្លេចទឹក តឹងទ្រូងស្ទើរប្រេះ លុះតែកូន
បានជាធូរស្រាកស្រាន្តវិញ ទើបស្រស់មុខ នឹកឃើញបាយទឹក ។

តាំងពីកូនប្រសូតិមក មាតាបិតាថែរក្សាដោយការលើកដាក់
បីព បំបៅដោះ បញ្ចុកបបរបាយ ជូតទឹក បោកគក់ដុសលាង
មូត្រលាមកផ្ទាល់ដៃ, ទីដំណេកគ្រែពូក កន្ទេលខ្នើយ ដីល្អស្អាត
នឹងរូបកាយមាតាបិតា ក្លាយទៅជាបង្គន់សំរាប់កូន តែមាតាបិតា
មិនធុញទ្រាន់អាក់អន់ចិត្តនឹងកូនទេ ព្រោះជាដួងជីវិតបណ្តាលចិត្ត
ទៅហើយ នៅតែរីករាយទ្រាំទ្រការធ្ងន់ធ្ងយ៉ាងនេះរាប់ឆ្នាំ, ដល់
កូនអាយុបានពីរបីឆ្នាំ ចេះដើរ ចេះរត់ ទើបបានធូរថយ ខាង
ការបីពរលើកដាក់ខ្លះ តែមានការរក្សាប្រុងប្រយ័ត្នរឹតតែលំបាក

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ថែមទៀត សតិស្មារតីមាតាបិតានៅចិតជាប់នឹងរូបកូន ប្រុង
 ប្រយ័ត្នរក្សាការពារជាងដុំពេជ្រទាំងគ្រាប់ទៅទៀត ខ្លាចក្រែងកូន
 រអិលដួល ធ្លាក់ ឬចាប់ទាញអ្វី រលំសង្កត់លើ ធ្លាក់បែកបាក់
 មុតដៃជើង ឬខ្លាចកូនចាប់រើសអ្វី ដែលមិនមែនចំណីមកស៊ី ឬ
 ក៏ខ្លាចកូនចេញទៅក្រៅរបងផ្ទះ ឆ្លងកាត់ផ្លូវថ្នល់ ក្រែងឡាន
 ទោចក្រយាន ឆ្កែឆ្មារត់ប៉ះខាំ បុកកិនជាដើម ។

ការថែរក្សាប្រុងប្រយ័ត្នដូច្នោះ មិនមែនតិចឆ្នាំទេ ដរាបដល់
 កូនអាយុប្រាំឬប្រាំមួយឆ្នាំ មានស្មារតីរឹងប៉ឹង ល្មមទៅរៀនវិជ្ជា
 កើត មាតាបិតារៀបចំគ្រឿងសិក្ខាបករណ៍ មានក្តារខ្សែន ដីស
 ជាដើម នាំកូនទៅចូលសាលារៀន មុននឹងឱ្យទៅរៀននោះ
 ខំជំរុំចិត្តគំនិតកូន ក្នុងការសិក្សាជាច្រើនខែ មានបង្ហាត់ឱ្យចេះ
 សរសេរ ចេះរាប់ខ្លះ និងនិយាយសម្រួលចិត្តកូនឱ្យមានចំណង់ក្នុង
 ការសិក្សា ដោយពន្យល់ហេតុផលនៃចំណេះវិជ្ជា កាត់សំលៀក
 បំពាក់ឱ្យ នឹងឱ្យរបស់អ្វី ជាគ្រឿងលើកទឹកចិត្តកូនថែមទៀត ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ថ្ងៃចូលរៀន មាតាបិតាជូនកូនទៅប្រគល់ជូនលោកគ្រូ ឬ ព្រះសង្ឃ ដែលជាគ្រូអាចារ្យ, បើកូនមានចិត្តក្លាហានក្នុងការរៀន សូត្រ មិនយំតាមមកផ្ទះវិញ មាតាបិតាសប្បាយចិត្តណាស់ ហាក់ ដូចជាកូនចេះវិជ្ជាស្រេចទៅហើយ, បើកូនមិនចង់រៀន យំតាម មកផ្ទះ ឬគេចវេះខ្លាចសាលានោះ មាតាបិតាភ័យទ្រង់ស្នើរប្រះ ហាក់ដូចជាអស់សង្ឃឹម ថាកូននឹងបានទៅជាអ្នកចេះដឹងនឹងគេ ។

តាំងពីកូនចូលរៀនមក មាតាបិតាក៏ហាក់ដូចជាចូលរៀន ជាមួយកូនដែរ ពេលម៉ោងចូលរៀន ជូនទៅ, ពេលចេញ ទៅ ទទួល មួយថ្ងៃៗ បីបួនដង ជាច្រើនឆ្នាំទំរាំកូនធំ ទៅរៀនខ្លួនឯង បាន ព្រោះខ្លាចទៅតាមជួរមានសត្វសាហាវខាំ ឬ ឡានប៉ះ បុក ទង្គិច ជាន់ជាដើម ។

អាស្រ័យហេតុដែលចង់ឱ្យកូន គឺមនុស្សលោកចេះដឹងវិជ្ជា ដូច្នោះហើយ ទើបព្រះរស់គឺមាតាបិតា នាំគ្នាបង្កើតអង្គារសិក្សា ឡើងក្នុងលោក ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ប្រទេសមួយៗ មានក្រសួងសិក្សាធិការជាចាំបាច់ ក្រសួង
នេះមានចែកជាច្រើនផ្នែក តាំងពីផ្នែកបង្ហាត់វិជ្ជាទាប ដរាបដល់
វិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់ មានវិជ្ជាបច្ចេកទេស វិទ្យាសាស្ត្រជាដើម ទាំងជួរ
លោកធម៌ ព្រមទាំងវិជ្ជាកាយសិក្សា មានកីឡាអត្តពលកម្ម
ជាដើមទៀត ។

ដូច្នោះ ក្រសួងសិក្សាធិការនេះ ពិតជាស្នាដៃរបស់ព្រះរាជ
បានបង្កើតឡើង ដើម្បីអប់រំសាងមនុស្សលោក ។

ករណីយកិច្ចមាតាបិតាចំពោះកូនក្នុងការសិក្សា មិនមែន
ចប់ត្រឹមជូនកូនទៅសាលារៀនប៉ុណ្ណោះទេ ពេលកូនត្រឡប់មក
ផ្ទះវិញ ខំពិនិត្យសាកសួរ តើគ្រូឱ្យរៀនពីអ្វីខ្លះ, បើកូនមិនទាន់
យល់ ជួយបង្ហាត់ពន្យល់ថែមទៀត ដាស់តឿនឱ្យខំរៀន ខំ
ទន្ទេញ ឱ្យបានយល់ចេះចាំ កុំឱ្យគ្រូស្តីបន្ទោស ។ ពេលយប់
ដេកមិនលក់ទេ ចាំដល់កូនឈប់រៀនដេកលក់ ទៅមើលកូនក្រែង
ដេកមិនបានដណ្តប់ៗ ដេកច្រងេងច្រងាង រៀបចំដណ្តប់ឱ្យ ទើប

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មាតាបិតាធ្មេចដេកលក់ ។

រយៈវេលាដែលមាតាបិតាឱ្យកូនរៀនវិជ្ជានេះ មិនមែន,
ទេ ចំនួនដល់ម្ភៃឆ្នាំ តាំងពីកូននៅកុមារាកុមារីដល់ពេញកំឡោះ
ក្រមុំ, បើកូនរៀនតូកែ ចេះឱ្យរៀនទៅទៀត ហើយរ៉ាប់រង
ទំនុកបំរុងគ្រប់យ៉ាងទាំងអស់ តាំងពីសំលៀកបំពាក់ប្រដាប់រៀន
ចំណីអាហារ លុយកាក់ចាយជាដើម ។

ពេលកូនប្រឡងម្តងៗ មាតាបិតាបន់ព្រះសំពះទេវតាបួង
សួងសុំឱ្យកូនជាប់ បើបានជាប់មែនសប្បាយចិត្តណាស់ អ្នក
សរសើរឱ្យរង្វាន់លើកទឹកចិត្តឱ្យកូនខំរៀនថែមទៀត, តែបើធ្លាក់
វិញ មាតាបិតាព្រួយចិត្តក្រៃលែង ក្រែងកូនខូចចិត្តញាតុះគំនិត
ខំនិយាយលួងលោម ឱ្យកូនបានក្បានចិត្ត ប្រឹងរៀនតទៅទៀត ។

ដល់ពេញកំឡោះក្រមុំ ត្រូវទៅបំពេញវិជ្ជាជាន់
ខ្ពស់នៅទីឆ្ងាយពីខ្លួន មាននៅទីក្រុង ឬ នៅបរទេសជាដើម
មាតាបិតាគិតគូរចំរើនណាស់ និយាយទូន្មានផ្តែផ្តាំកូនសព្វយ៉ាង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ឱ្យកូនបានស្ថិតនៅក្នុងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ តាមគតិបណ្ឌិត នឹងរៀបចំ
ប្រដាប់ប្រដាសំលៀកបំពាក់ អាហាររូបករណ៍ជាដើម ជូនដំណើរ
កូនទៅធ្វើទុកដាក់ឱ្យអ្នកដែលកូនត្រូវស្នាក់អាស្រ័យ ។

ពេលត្រឡប់ពីជូនកូនមកផ្ទះវិញ មាតាបិតាអាឡោះអាល័យ
ណាស់ មិនចង់ឱ្យកូនឃ្លាតផុតពីរង្វង់ចក្ខុទេ ទោះពេញកំឡោះ
ក្រមុំហើយក៏ដោយ ក្រែងមិនបានសុខស្រួល ដូចជានៅក្នុងការ
គ្រប់គ្រងរក្សារបស់ខ្លួនៗ មានមាតាបិតាខ្លះ អាឡោះអាល័យកូន
ខ្លាំងដល់ស្រក់ទឹកភ្នែកក៏មាន ។

ឱ! មាតាបិតាអើយ ពិតជាព្រះរស់របស់កូនមែន!
តែមានកូនខ្លះ គ្មាននឹកឃើញដល់រឿងនេះទេ បានធំខ្លួន
ពេញកំឡោះក្រមុំស្គាល់ទិសទីហើយ ក៏គិតតែភ្លើតភ្លើនក្នុងអំពើ
ពាលា, មាតាបិតាបញ្ជូនឱ្យទៅរៀនវិជ្ជា គិតតែស្នេហា ស៊ីដឹក
ដើរលេងសប្បាយ ហើយភូតភក្កហក បោកបញ្ឆោតម៉ែឪ ដែល
ជាព្រះបង្កើតក្បាលខ្លួន ដោយយកការរៀនសូត្រ ជាខែលបាំង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ឱ្យកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មុខ លំអុកសុំលុយកាក់ម៉ែឌីថាយកទៅរៀន, ឯម៉ែឌីមិនឱ្យកូន
 សុំធ្ងន់មាត់ទេ ខំខ្វះកកាយពីទូហិបឱ្យ បើមិនគ្រប់គ្រាន់តាម
 ចំនួនដែលសុំ ស្វីប្តូរលក់បញ្ចាំកេរ្តិ៍កោះស្រែចំការ យកប្រាក់
 ឱ្យកូនទៀត ។ ឯកូនចង្រៃ កូនអកតញ្ញ កូនបកស្បែកម៉ែឌី
 លក់ ដល់បានប្រាក់ហើយ យកទៅហ៊ុហាទិញខោអាវស្បែកដើង
 ទឹកអប់ស្អិតស្អាងដើរចង់ស្រី យកប្រាក់ដែលកើតពីញើស
 ឈាមម៉ែឌី ទៅចិញ្ចឹមស្រីឯណោះវិញព្រងើយ ។

ចំណែកមាតាបិតានឹកសង្ឃឹមថាកូនបានប្រាក់ទៅ មុខជាខំ
 រៀនសូត្រហើយ ដល់កូនទៅជុត ខំអុចធ្ងបបន់ព្រះសំពះទេវតា
 ទៀត បើកូនអកតញ្ញបោកបញ្ឆោតព្រះរស់ ដែលបង្កើតក្បាល
 ខ្លួនទៅហើយ ។

មាតាបិតា កាលបើបានដឹងថាកូនប្រព្រឹត្តដូច្នោះ ព្រួយចិត្ត

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ណាស់ សេចក្តីសង្ឃឹមទាំងប៉ុន្មានរលត់អស់ អាម៉ាស់មុខខ្មាស់
ញាតិជិតខាង, តែមាតាបិតាមិនចោលកូនទេ មិនទាន់អស់ចិត្ត
ទេ ខំរិះរកមធ្យោបាយអប់រំកូនទៀត ក្រែងបានល្អឡើងវិញ ។

នេះហើយជាភ័ស្តុតាងទឹកហឫទ័យ ប្រកបដោយព្រហ្មវិហារ
ធម៌ដ៏បរិសុទ្ធស្អាតរបស់ព្រះរស់ ដែលបោះព្រំទៅលើកូនគ្មាន
រើសមុខ ទោះកូនល្អក្តី អាក្រក់ក្តី ខ្លិនខ្វាក់គប្បីធ្លុតលីលាដូច
ម្តេចក្តី សុទ្ធតែជាកូនសំឡាញ់បណ្តាលចិត្តម៉ែឪទាំងអស់ ដូច
ទឹកភ្លៀង ដែលធ្លាក់ចុះពីអាកាសមកដែនដី មិនរើសថាទីល្អ
អាក្រក់ ទាបខ្ពស់ទេ តែងតែធ្លាក់ស្រោចបោះព្រំស្មើគ្នាទាំង
អស់គ្រប់ស្ថាន ។

ការសាងមនុស្សលោកគ្រាទី ៣

(ពីពេញកំឡោះក្រមុំ ដល់អវិសាសដ៏វិត)

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា ខំចិញ្ចឹមរក្សាអប់រំកូនអស់រយៈវេលា
១៨ ឬ ១៩ ឆ្នាំ ទើបកូនបានធំពេញកំឡោះក្រមុំ ដែលហៅថា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មនុស្សគ្រប់ការ កើតជាពលរដ្ឋ ពលលោកពេញលក្ខណៈបាន ។

កាលកូនធំពេញកំឡោះក្រមុំដូច្នោះហើយ, មាតាបិតាប្រុង
 ប្រយ័ត្នណាស់ មិនបណ្តែតបណ្តោយឱ្យច្រែះស្នឹម គឺអមនុស្សធម៌
 ស៊ី ឬ ដុះចាប់នូវគំនិត ចរិយាមារយាទកូនទេ រឹតតែមានការៈ
 ធ្ងន់ៗ ក្នុងការគ្រប់គ្រងរក្សា អប់រំ ដុះខាត់ចិត្តគំនិតមារយាទ
 ច្រើនប្រការទៀត ព្រោះកូនធំហើយ ចិត្តគំនិតក៏ធំដែរ ផ្អែកពី
 កុមារាកុមារី មានសរសៃវិញ្ញាណក្លាហាន អាចទាញគំនិតចរិយា
 មារយាទឱ្យលង់លុះទៅក្នុងអបាយមុខ ស្រី ស្រា ល្បែងភ្នាល
 ដែលជាប្រភពឱ្យកើតអមនុស្សធម៌គ្រប់យ៉ាង មានលួច ប្លន់
 កាប់ចាក់ កុហក ឆបោកជាដើម ។

កាលនៅពីតូច មាតាបិតានឿយព្រួយលំបាករញ្ជឹករញ្ជក់
 ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃមែន តែទុកដូចជាការយល់សប្តិទេ គ្រាន់តែកូន
 ញញឹមរកបន្តិចបន្តួច ក៏ភ្លេចទុក្ខព្រួយនោះអស់ទៅហើយ, ឯកូនធំ
 ពេញកំឡោះក្រមុំ ដែលមិនសូវតាមឱវាទម៉ែឪនោះ ទើប

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

កើតទុក្ខធំ ធំជាប់មិនរសាយ ស៊ីមិនបាន ដេកមិនលក់ បក់
មិនល្ហើយ អាម៉ាស់មុខដូចគេទទួរស្បែកត្រៃ ។

ពេលថ្ងៃ ឬ យប់ បើកូនចេញដើរទៅណា ម៉ែឪនៅមិន
សុខ ដេកមិនលក់ទេ ស៊ីទ្រាំចាំទ្វារ បើយូរហួសពេលធម្មតា
ខំបើកទ្វារ បង្អួចអើតមើលជួរកូន សំឡឹងមើលស្ទើរជ្រុះគ្រាប់
ភ្នែក ត្រចៀកទាំងគូប្រឹងស្តាប់ ឮអស់ហើយសំឡេងសូរសំព្ទ អ្វីៗ
ចំណែកខាងអារម្មណ៍ ខំប្រឹងជ្រើសរើសរាវរកសំឡេងកូន បើជួន
ជាពួថាមានគេឈ្លោះទាស់ទែងគ្នា ឬ មានហេតុអន្តរាយផ្សេងៗ
នោះ ម៉ែឪតក់ស្លុតស្មារតីអស់ ទុក្ខព្រួយអន្ទះសាដូចមានរកពង
ភ័យក្រែងកូនទៅជួបនឹងហេតុអន្តរាយនោះៗ, បើទុកជាចាស់ជរា
ភ្នែកងងឹតហើយ ក៏ខំសុះទៅរកកូន ឬក៏ពឹងពាក់គេឯងឱ្យទៅរក
ជំនួស, លុះតែបានកូនមកដល់ជះទើបធ្មេចភ្នែកជិត ។

ឯកូនប្រុស និងកូនស្រីទាំងពីរពួកនេះ ដែលពេញកំឡោះ
ក្រមុំហើយ មាតាបិតាព្រួយថែរក្សាដូចគ្នាគ្មានលើសខ្លះទេ, ព្រោះ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ភេទស្រីធម្មតាតាក់តែងមកប្រកបដោយភាពទន់ខ្សោយ ហើយ
ច្រើនសុភាព ទាំងចិត្តគំនិត និងកាយវិការ មិនរឿមរឿម
ដើរលេងមានមិត្តភក្តិជ្រួលជ្រើមក្នុងអបាយមុខ ស៊ីជីក កាប់ចាក់

ថែរក្សាព្រហ្មចារី^(១) ដែលជាហេតុឱ្យខូចអនាគតខ្លួន នឹងថោក
ទាបដល់វង្សត្រកូល ។

ប៉ុន្តែមាតាបិតា មិនហាមឃាត់បិទសិទ្ធិកូន មិនឱ្យទាក់ទង
នឹងបុរសកំឡោះនោះទេ គឺបើកឱ្យមានវិស្សាលភាពចំពោះមនុស្ស
លោកទូទៅគ្រប់ប្រភេទ ដូចជាឱ្យទៅរៀនវិជ្ជា ឱ្យធ្វើទាហាន
ឱ្យធ្វើកីឡា និងឱ្យធ្វើការក្នុងក្រសួងនានាជាដើមដោយសេរី ទាំង
មិនហាមឃាត់សេចក្តីស្នេហារបស់កូនទៀត, ព្រោះការទាក់ទង

១-តាមបែបត្រឹមត្រូវ ព្រហ្មចារី សំរាប់ហៅបុរសកំឡោះ ព្រហ្មចារីនី សំរាប់
ហៅស្ត្រីក្រមុំ, ប៉ុន្តែអ្នកស្រុកធ្លាប់ហៅ ព្រហ្មចារីនេះចំពោះតែស្ត្រីក្រមុំ បាក់
មាត់យូរយារណាស់មកហើយ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

រាប់អាន នឹងសេចក្តីស្នេហា ជាការចាំបាច់របស់មនុស្សលោក កុំ
 ឱ្យតែប្រព្រឹត្តកន្លងប្រពៃណីខូចព្រហ្មចារី ដែលពិភពលោកតែង
 គួរតិះដៀលប៉ុណ្ណោះ ។ ឯវិជ្ជានឹងការងារទាំងឡាយ មិនមែននាំ
 ឱ្យខូចព្រហ្មចារីស្រ្តីទេ គឺជាជំនួយយ៉ាងសំខាន់ អាចឱ្យស្រ្តីស្គាល់
 តម្លៃខ្លួន ចេះរក្សាព្រហ្មចារីបានបរិសុទ្ធ មិនឆោតលូងចាញ់បោក
 ប្រុសៗ ឯគំនិតមារយាទគ្មានសិល្បៈ ឆោតលូងខ្មៅនោះទេតើ
 ដែលនាំឱ្យខូចព្រហ្មចារី របស់ស្រ្តីទាំងឡាយ ។ ដូចស្រីក្រមុំ
 ជំនាន់មុន ដែលគ្មានការសិក្សា មាតាបិតាមិនហ៊ានបណ្តោយឱ្យ
 ទៅណាទេ ឃុំទុកតែក្នុងផ្ទះ បើទៅទីណាម្តងម្កាលមានមនុស្ស
 បណ្តើរម្នាក់ ឬ ពីរនាក់ទៅទើបបាន ខ្លាចក្រែងឆោតលូងឱ្យប្រុស
 ឈ្មោលបោកបញ្ឆោតមើលងាយ ។ ឯសព្វថ្ងៃនេះក៏ដូច្នោះដែរ
 បើស្រីក្រមុំណាគ្មានការសិក្សា ឬសិក្សាហើយតែមិនបានចេះដឹង
 នៅលូងខ្មៅ ក៏មាតាបិតាមិនហ៊ានបើកសិទ្ធិ ឱ្យរួចពីការឃុំឃាំង
 នឹងការបណ្តើរនោះដែរ បើទុកជាហួសសម័យបរមាណូនេះទៅ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មុខទៀត ក៏ត្រូវតែធ្វើដូច្នោះ ព្រោះស្រីក្រមុំដែលខ្វះការសិក្សា
គ្មានសិល្បៈក្នុងគំនិត ប្រៀបដូចជាមានពេជ្រដែលនៅកណ្តាល
វាលក្រៅផ្ទះ ចោរអាចលួចប្លន់បានដោយងាយ អនាគត និង
វង្សត្រកូលរបស់ស្រីនោះ ក៏វិនាសអាប់ឱនទៅដោយងាយដែរ ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបមាតាបិតាខំប្រៀនប្រដៅ ពន្យល់
អប់រំកូនស្រី ឱ្យចេះថែរក្សាខ្លួន ឱ្យដឹងថា ស្រីក្រមុំទាំងឡាយ
បើចេះរក្សាព្រហ្មចារីខ្លួនបានបរិសុទ្ធ ទើបមានតម្លៃ ដូចពេជ្រ
ទាំងគ្រាប់ ឬដូចជាមានទឹកដប់ មានសេរីស្នូស្តី មានបុទ្ទានុភាព
អាចផ្ដាញ់សត្រូវ គឺបុរសឡេះឡោះបានគ្រប់ទិសទី ឱ្យបាក់បបខ្ទប់
ខ្លាច សូម្បីតែពួកទេវតាក៏សរសើរឱ្យពរជ័យដែរ ។ ព្រហ្មចារី
នេះហើយ ជាដួងជីវិតរបស់ស្រីក្រមុំ ជាកំណប់ទ្រព្យ នឹងជា
យីហោររបស់ស្រីក្នុងលោក, បើព្រហ្មចារីវិនាសទៅ ដោយខុស
គន្លងប្រពៃណីហើយ ជីវិតរបស់ស្រីនោះ ក៏ឈ្មោះថាបាត់បង់ទៅ
ដែរ សិរីស្នូស្តីគ្រប់ជំពូកក៏រលត់រលាយទៅ ទេវតាស្អប់ខ្ពើមតែង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រន ចន្ទី**

ផ្ដន្ទាទោសគ្រប់ពេល សត្រូវហ៊ានមើលងាយគ្រប់ទិសទី ។

ស្រ្តីក្រមុំដែលគ្មានការតស៊ូរក្សាព្រហ្មចារីរបស់ខ្លួន ឱ្យបាន
គង់វង្ស ឈ្មោះថាស្លាប់ទាំងរស់ស្អុយទាំងស្រស់ ទៅទីណា
មានរុយក្បាលខៀវ គឺប្រុសពាលាតាមញាំញីគ្រប់ទិសទី, ស្រ្តី
នោះ បើទុកជាស្លៀកសំពត់ហួលព្រៃ រចនាដោយមាសពេជ្រ
យ៉ាងណា ក៏ទុកដូចជាស្រាតខ្លួនទេ នៅចំពោះមុខមហាជន ។
ពិភពលោកសន្មតស្រីនោះ ជាញីថោកទាបដូចសត្វតិរច្ឆាន ។

ស្រ្តីក្រមុំទាំងឡាយ គួរតែស្គាល់សិទ្ធិមហាអំណាចរបស់ខ្លួន
ដែលជាម្ចាស់ជីវិត នៃសេចក្ដីស្នេហារបស់បុរសក្នុងលោក, ធម្មតា
សេចក្ដីស្នេហារបស់បុរស លុះតែស្រ្តីដាក់ទានឱ្យ ទើបមានជីវិត
មានសកម្មភាពឡើងបាន ។

ស្រ្តីក្រមុំនេះហើយ ជារាជិនីនៃសេចក្ដីស្នេហារបស់មនុស្ស
លោក សោយរាជ្យក្នុងនគរកាមទេព មានបូទានុភាពធំអស្ចារ្យ ជា
ស្ដេចចក្រពត្រាធិរាជ កាន់អំណាចផ្ដាច់ការ ខាងស្នេហាគ្រប់

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

យ៉ាងទាំងអស់ គ្មានបុរសណាអាចច្បាំងយកជ័យជំនះបានទេ ។

ម្យ៉ាងទៀត ស្រ្តីជាកូនសោនៃសេចក្តីស្នេហារបស់បុរស បើ
ស្រ្តីចាក់សោជិត កាន់កូនសោជាប់នៅដៃហើយ សូម្បីបុរសក្នុង
ពិភពលោកទាំងមូល ដែលប្រដាប់ដោយអាវុធបរមាណូ នាំគ្នាមក
ច្បាំងដណ្តើមយកស្នេហានោះ ក៏មិនបានដែរ, លុះតែស្រ្តីឱ្យដៃ
ទើបប្រុសហ៊ានចូលក្នុងព្រំដែនស្នេហាបាន ដូចភាសិតមួយបទ
ក្នុងគម្ពីរពព្វតន្ត្រីថា:

“លក្ខក្រហម ទាល់តែគេឈ្លីច្របាច់
ទើបចេញក្រហមយ៉ាងណា ប្រុសទាល់តែស្រីឱ្យដៃ
ទើបស្នេហាយ៉ាងនោះដែរ” ។

ភាសិតបុរាណថា:

“ទាល់តែទំពាក់វាទៅ ទើបញ្ឆោវាមក”

មួយទៀតថា:

“ទឹកហូរតាមប្រឡាយ ទន្សាយបោលតាមប្រឡោះ”

មួយទៀតថា:

“ភ្លើងឆេះពីសម្រាម អង្គាមកើតពីស្រូវ” ។

មួយទៀតថា:

“ត្រឡាចវារទៅ ល្អៅវារមក” ។

មួយទៀតថា:

“មានដំបៅទើបរុយវារោម មានសម្រាមទើបផ្អែវាជុះ” ។

មួយទៀតថា:

“ចោរក្នុងឱ្យដៃ ទើបចោរក្រៅហ៊ានចូលលុក” ។

ពុទ្ធភាសិតថា:

“មានហេតុ ទើបមានផល” ។

ព្រោះហេតុនោះ ស្រ្តីក្រមុំ ពិតជាមានសិទ្ធិជាប់មុខ ក្នុងការ
រក្សាព្រហ្មចារីរបស់ខ្លួន, គ្មាននរណា អាចចូលជ្រៀតជ្រែករារាំង
បានទេ បើព្រហ្មចារីបរិសុទ្ធ គឺខ្លួនបរិសុទ្ធ បើមិនបរិសុទ្ធ
ទេ ក៏ជាស្នាដៃរបស់ខ្លួននោះឯង, ព្រោះធម្មជាតិបានប្រគល់សិទ្ធិ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

អំណាចស្នេហាគ្រប់ទាំងអស់ ក្នុងកណ្តាប់ដៃខ្លួនហើយ ។

គួរកញ្ញាទាំងឡាយ កុំគ្រាប់តាមស្រ្តីក្រមុំខ្លះ ថោកទាបមិន
ស្គាល់តម្លៃខ្លួន ដែលធម្មជាតិបង្កើតមក ជាភរិយានៃសេចក្តីស្នេហា
ហើយ គ្រាន់តែបុរសគម្រកក្តក់ប៉ក ក៏ដោយតាមរយៈ ដួចសត្វ
តិរច្ឆានញី ដោយឈ្មួលនោះឡើយ នាំឱ្យថោកទាបវង្សត្រកូល
និងប្រទេសជាតិ ។ ពួកស្រីធុនហ្នឹងហើយ ដែលបង្កើតពូជស្រី
ផ្កាមាសពាសពេញលោក ។

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា មិនធ្វេសប្រហែសទេក្នុងរឿងនេះ,
កាលបើកូនគ្រប់ការហើយ លោកប្រាប់ពន្យល់ភ្លាម អំពីការណ៍
អាថ៌កំបាំងការពារទុកជាមុនតាមដំណើរជីវិតមនុស្ស ដែលលោក
បានឆ្លងកាត់ បានពិសោធន៍រួចមកហើយ ក្រែងកូននៅឆោតល្ងង់
នាំឱ្យខូចអនាគត និងវង្សត្រកូល ។

មាតា បានតាំងខ្លួនលោកជាមិត្តយ៉ាងជិតស្និទ្ធ របស់កូនស្រី
និយាយប្រាប់អាថ៌កំបាំងរបស់ស្រ្តីភេទគ្រប់យ៉ាងដល់កូន ធ្វើឱ្យ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

កូនទុកចិត្តដូចជីវិតតែមួយ អាចហ៊ានប្រាប់អាថ៌កំបាំងដល់លោក
បាន ដូចជាប្រាប់អំពីមានផ្ការដូវជាដើម ។ មាតាបានចងចាំយ៉ាង
ច្បាស់ អំពីពេលវេលានៃផ្ការដូវរបស់កូន, លុះដល់ពេលហើយ
តែងសាកសួរពិនិត្យហេតុផល បើកូនរាំរដូវដោយមានរោគអ្វីៗ
បៀតបៀន មាតាក៏យណាស់ ខំរកពេទ្យធូបឱ្យពិនិត្យមើល រកថ្នាំ
មកព្យាបាល ឱ្យបានស្រួលមានប្រក្រតីទៀងទាត់ឡើងវិញ ។

ការណ៍ដែលមាតាត្រួតពិនិត្យកាលបរិច្ឆេទ នៃផ្ការដូវកូន
យ៉ាងនេះ ដើម្បីការពារហេតុ ២ យ៉ាងគឺ: ១.ការពារសុខភាព,
២.ការពារអនាគត ក្រែងកូនភ្លាំងភ្លាត់ក្នុងសេចក្តីស្នេហាដល់មាន
គភ៌ មាតាបានដឹងភ្លាម មិនហួសពេលវេលា អាចជួយសម្រួល
អនាគតកូនបាន មិនអាម៉ាស់មុខ ។

ឱ! កញ្ញាទាំងឡាយ នាងចំជាមានសំណាងមែន បានមក
កើតក្នុងគ្រួសារមាតាបិតា, គ្មានមិត្តឯណាប្រសើរឯក អាចជួយ
នាងបានស័ក្តិសិទ្ធិ ក្នុងពេលដែលនាងភ្លាំងភ្លាត់ធ្លាក់ទៅក្នុងអន្លង់

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ស្នេហាទេ មានតែមាតាបិតានេះហើយជាមហាឥសី អាចដប់
អនាគតដ៏រុងរឿងឱ្យនាងបាន, ដូច្នោះចូរនាងស្មោះត្រង់ កុំខ្មាស់
អៀន កុំលាក់បិទអាចិកំបាំងរបស់នាង ចំពោះមាតាបិតាឱ្យយូរ
ហួសពេលវេលាឡើយ ត្រូវជំរាបប្រាប់លោកភ្លាមៗ ព្រោះក្នុង
លោកនេះ មានតែមាតាបិតាទេ ជាព្រះដ៏ស័ក្តិសិទ្ធិរបស់នាង ។

ឯកូនកំឡោះវិញ ពិតមែនតែគ្មានព្រួយក្នុងការរក្សា
ព្រហ្មចារី, ក៏មាតាបិតាមិនមែនហួតកន្លះលែងចោល ដូចគោក្របី
នោះទេ ខំរំលឹកទូន្មានស្តីប្រៀនប្រដៅរាល់ពេលវេលា ដោយ
ផ្ទាល់ខ្លួនជន យកទៅធ្វើនឹងគ្រូអាចារ្យ ឬ អ្នកដែលមានការ
ពិសោធន៍ច្រើនជួយប្រៀនប្រដៅ ឱ្យកូនមានបែបបទល្អ ដរាប
ដល់ឱ្យបួសក្នុងពុទ្ធសាសនាថែមទៀត ដើម្បីការពារអនាគតកូន
កុំឱ្យកាន់ច្រឡំទៅប្រព្រឹត្តអំពើពាលាអារ៉ាសៃ ដែលអាចឱ្យក្លាយ
ខ្លួនទៅជាអ្នកប្រមឹក អ្នកលេង លួចប្លន់ចោក កាប់ចាក់ជា
ដើម នាំឱ្យថោកទាបដល់វង្សត្រកូល និងប្រទេសជាតិ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ដូច្នោះអ្នកកំឡោះទាំងឡាយ! គួរអាណិតអាសូរមាតាបិតា
 អ្នក កុំប្រព្រឹត្តអបាយមុខគ្រប់យ៉ាង មានលេងស្រី ដែលជា
 ហេតុឱ្យខូចព្រហ្មចារីជាដើម ។ ឯព្រហ្មចារីរបស់បុរស ងាយ
 ថែរក្សាណាស់ គ្មាននរណារុកគួនតាមបៀតបៀន ដូចព្រហ្មចារី
 របស់ស្រីទេ គួរតែអ្នកថែរក្សាឱ្យបានបរិសុទ្ធគងវង្ស នៅក្នុង
 ភាពកំឡោះ បើមិនបានវិសេសលើសពួកកញ្ញាដែលមានភេទទទន់
 ខ្សោយជាងនោះ ក៏ឱ្យបានស្មើគ្នាទៅចុះ កុំឱ្យចាញ់ប្រៀបពេក ។

តាមពិត មានកំឡោះភាគច្រើនណាស់ ដែលគ្មានការតស៊ូ
 រក្សាព្រហ្មចារី បណ្តោយឱ្យអន្តរាយ ក្លាយខ្លួនពោះម៉ាយទាំងក្មេង
 ព្រោះតែការភ្លេតភ្លើន ស្រីបស្រាល តាមមិត្តសំឡាញ់ខិលខូច
 ដែលមានព្រហ្មចារីពុករលួយ វាទាំយកវ័យកំឡោះត្រឡាំងរបស់
 ខ្លួនទៅប្រគល់ឱ្យស្រីតាក់ស៊ី ពេស្យា ផ្កាមាសជាដើម ជាន់ឈ្មួច
 ឈ្នីចោល ហើយវាបំបួសចិត្តគំនិត ឱ្យស្រីវឹងញៀនញ៉ាមញាយ
 ខូចសតិបញ្ញា ការរៀនសូត្រ ខូចការងារគ្រប់យ៉ាង ខ្លះវាចម្លង

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

មេរោគទុកយកទៅបំផ្លាញអនាគតភរិយា នឹងកូនចៅទៀត ។
 ដល់មានគ្រួសារទៅ នាំឱ្យខូចសេចក្តីសន្តោស ចំពោះភរិយា
 បណ្តាលឱ្យមានស្រីញីផ្តេសផ្តាស ពាសវាលថែមទៀត ។ នេះ
 ជាទោស នៃការខូចព្រហ្មចារីរបស់បុរស ។ ពួកបុរសជុនហ្នឹង
 ហើយ ដែលបង្កើតពូជប្រុសផ្កាប្រាក់ គឺសំដីងប្រុសពាសពេញ
 លោក ហើយចូលចិត្តនាំបំបួសក្មេងកំឡោះៗ ទាំងឡាយ ឱ្យខូច
 ព្រហ្មចារី និងបោកបញ្ឆោតស្រីក្រមុំដែលនៅឆោតលូង ឱ្យខូច
 ព្រហ្មចារី កើតជាស្រីផ្កាមាសថែមទៀត ។

រឿងនេះមានកំឡោះភាគច្រើនយល់ថា ការលេងស្រីម្តង
 ម្កាល ជាការស្រស់ស្រូបកំសាន្តចិត្ត ឬ ជាការពិសោធន៍ ទំរាំមាន
 គូរស្រករ នេះពេញជាខុសធំ ច្រឡំថ្នាំពិសជាអាហារទិព្វ, ព្រោះ
 មើលងាយស្រីហើយ ព្រហ្មចារីក៏វិនាសអន្តរធានទៅភ្លាម ក្នុងពេល
 នោះដែរ ភេទកំឡោះបាត់បង់ទៅ កើតជាពោះម៉ាយអស់មួយ
 ជីវិត, ដល់ពេលមានគូរស្រករ ទោះបីខំរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មន្ត្រីលធំដុំយ៉ាងណា ក៏ខ្លួននៅតែពោះម៉ាយៗ ដដែល ហើយចូល
 ក្នុងការធូរហោក បន្តដោយទុកចិត្ត ចំពោះមាតាបិតាទាំងសងខាង
 ដែលជាអ្នកមានគុណ ព្រមទាំងភរិយាខ្លួនទៀតផង, ព្រោះលោក
 អ្នកទាំងនោះមិនដឹងអាថ៌កំបាំង ។ ដែលខ្លួនខំលាក់នោះទេ សំគាល់
 ថាជាមនុស្សកំឡោះ ។ បើខ្លួនមិនបរិសុទ្ធហើយ លទ្ធផលរបស់
 ខ្លួនក៏មិនបរិសុទ្ធដែរ, ដូចពុទ្ធភាសិតថា:

“ដើមដូងផ្លែដូង ដើមស្វាយផ្លែស្វាយ” ។

បើមិនបានទទួលផលផ្ទាល់ខ្លួនទេ មុខជាបានទទួលផល
 នោះ ពីកូនចៅខ្លួនមិនខាន ។

មួយទៀតថា:

“នាងរត់រកអ្នក មេខាតលក្ខណ៍រត់រកអាក់បាក់ទន្សា...” ។

បើយើងមិនមែនជានាងក្រមុំ អ្នកកំឡោះ មុខជា

ជួបនឹងមេខាតលក្ខណ៍ ឬ អាក់បាក់ទន្សាយធុន បើមិនផ្ទាល់ខ្លួន
យើង ក៏ពីកូនចៅយើង ។

ឯខ្លួនយើងពិតជាអ្នកបំផ្លាញលោក ព្រោះបានសាបបណ្តុះ
ពូជអាក្រក់ទុកក្នុងលោក ។

អំពីតុល្យភាព

ការដែលបុរសស្រ្តី បានស្ថិតនៅក្នុងភាពក្រមុំកំឡោះនេះ
បើប្រៀបធៀបគ្នា រកតុល្យភាព ឃើញថា: ពួកស្រីក្រមុំមាន
ប្រៀបជាង ប៉ុន្តែរក្សាព្រហ្មចារីបរិសុទ្ធ បានស្ថិតនៅក្នុងភាពក្រមុំ
ប្រហែលជា ៨០ ឬ ៩០ ភាគរយ (៨០% ឬ ៩០%) ទំរាំដល់
ពេលមានស្វាមី ។ ឯពួកកំឡោះវិញ កំសាកណាស់ ដើរ
មិនទាន់សម័យក្នុងរឿងនេះសោះ រក្សាព្រហ្មចារីបរិសុទ្ធ បាន
ស្ថិតនៅក្នុងភាពកំឡោះ ប្រហែលតែ ១០ ឬ ២០ ភាគរយទេ
(១០% ឬ ២០%) ទំរាំដល់ពេលមានភរិយា ។ មកអំពីពួកបុរស
មិនសូវមានសុដីវធម៌ក្នុងរឿងនេះ ចំពោះស្រ្តីទាំងឡាយ ។ មួយ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ទៀតបុរសច្រើនប្រមាថ ដោយអាងថាការខូចព្រហ្មចារីរបស់ខ្លួន
 មិនព្រួយក្នុងក្តីដូចគ្រាប់បែកទេ អាចបន្តពាក់មុខកំឡោះ បោក
 ប្រាស់យកប្រពន្ធក្រមុំបានដោយងាយ ។ មានកំឡោះភាគច្រើន
 ក្នុងលោក មិនទាំងដឹងថាប្រព្រឹត្តដូច្នោះ ខូចព្រហ្មចារីខ្លួនផង ។
 ថែមទាំងមិនដែលគិតថា ខ្លួនមានព្រហ្មចារីបរិសុទ្ធ ទើបបាន
 ឈ្មោះថាកម្លោះនោះទេ ធ្លាប់ដឹងថា មានព្រហ្មចារីតែពួកស្រី
 ក្រមុំ ។ ឯខ្លួនចង់ប្រព្រឹត្តធ្វើដូចម្តេចក៏នៅតែកំឡោះដដែល ព្រោះ
 ភាពកំឡោះរបស់ខ្លួន ស្វិតជាប់ជាន់ដែកថែបទៅទៀត ។ ការ
 យល់ដូច្នោះ ។ ប្រកបដោយមោហៈធំណាស់ ទើបពួកកំឡោះក្នុង
 លោក មានព្រហ្មចារីពុករលួយ ពោះម៉ាយទាំងក្មេងអស់ ៨០
 ឬ ៩០ ភាគរយ (៨០% ឬ ៩០%) ។

ដូច្នោះឃើញថាៈ ស្រីក្រមុំទាំងឡាយ ច្រើនមានស្វាមីពោះ
 ម៉ាយ, ឯបុរសពោះម៉ាយទាំងឡាយ ច្រើនតែមានភរិយាក្រមុំ ។
 នេះជារឿងចម្លែកមួយ ក្នុងកាមលោក ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

គួរអ្នកកំឡោះទាំងឡាយ មានសុដីវធម៌ក្នុងរឿងចំឡែកនេះ
 ចំពោះស្រ្តីក្រមុំទាំងឡាយផង! ព្រោះស្រ្តីនេះហើយជាមាតានៃ
 ពិភពលោកយើង មានតែអ្នកកំឡោះទាំងឡាយទេ ដែលជា
 ចៅក្រមអាចរកយុត្តិធម៌ ជូនមាតានៃពិភពលោកយើងនេះបាន
 ហើយអាចបន្ថយចំនួនរឿងចំឡែកអកុសលនេះ ពីក្នុងពិភពលោក
 បានផង ។

អំពីសិរិយាបថ

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា មិនមែនអស់ការប្រៀនប្រដៅអប់រំបុត្រ
 ធីតា ត្រឹមប៉ុណ្ណោះទេ ទោះបីកូនបានរៀនចេះដឹងហើយក៏ដោយ
 លោកនៅតែខ្វល់ខ្វាយប្រៀនប្រដៅ អប់រំបន្ថែម ឱ្យបានវិសេស
 វិសាលគ្រប់វិស័យទាំងអស់ មានឱ្យចេះធ្វើការចិញ្ចឹមជីវិត ឱ្យ
 ចេះដឹងសុដីវធម៌គ្រប់យ៉ាង ដូចជាពេលដេក លោកទូន្មានឱ្យ
 ដេកប្រកបដោយសុដីវធម៌ ឆាប់ក្រោកពីព្រលឹម ទោះមានការ
 រវល់ក្តី គ្មានក្តី ត្រូវតែក្រោកឱ្យទៀងទាត់ពេលវេលា ដើម្បី

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ឱ្យស្រួលក្នុងការប្រស្រ័យទាក់ទងគ្នា កុំឱ្យគេពិបាកចាំ កុំឱ្យខាត
 ពេលវេលា ។ លុះក្រោកហើយកុំអង្គុយសំកុក ត្រូវរៀបចំទី
 ដំណេកឱ្យស្អាត កុំក្រោកតែខ្លួនចោលមុនកន្ទេលរតាត់រតាយ
 ដូចដំណេកសត្វ នឹងរៀបចំបោសប្រាសផ្ទះសំបែង កុំប្រកាន់
 ខ្លួនជាអ្វីៗ ព្រោះក្នុងគ្រួសារមួយៗ មានតែមាតាបិតានិងកូន
 ចៅប៉ុណ្ណោះ យើងជាកូនចៅ ត្រូវតែធ្វើជំនួសលោកទាំងអស់
 ព្រោះលោកចិញ្ចឹមយើងធំហើយ, បើគ្រួសារយើងមានអ្នកបំរើ
 ក៏គួរតែជួយធ្វើគ្នាខ្លះ ចំពោះកិច្ចការដែលគួរធ្វើ មិនត្រូវដេកចាំតែ
 ប្រើគ្រប់មួយរយជំពូកនោះទេ ព្រោះអ្នកបំរើក៏ជាមនុស្សជាតិដែរ ។

កាលបើរៀបចំស្អាតបាតហើយ ត្រូវផ្លិតទឹកដុះលាងខ្លួន
 ប្រាណ ស្លៀកពាក់ស្អិតស្អាងឱ្យសមរម្យតាមក្បួនអនាម័យ បើ
 មិនទាន់ដល់ពេលទៅរៀន ទៅធ្វើការ ឬពេលស្រស់ស្រូបចំណី
 អាហារទេ ត្រូវទន្ទេញមេរៀន ឬមើលសារពត៌មាន ទស្សនាវដ្តី
 ជាដើម ។ ពេលព្រឹកព្រហាមនេះហើយ ដែលសតិស្មារតី

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

កំពុងមានកំឡាំង ព្រោះទើបនឹងសម្រាកហើយ អាចចងចាំអ្វីៗ
បានដោយងាយ, បើយើងបណ្តោយឱ្យការងារកង្វែង វាទំពារស៊ី
ពេលវេលាដ៏មានតម្លៃនេះអស់ទៅ ការខាតបង់ ក្នុងដំណើរជីវិត
យើង រឹតតែមានច្រើនឡើង ។

ការក្រោកពីព្រលឹមនេះ មិនមែនល្អវិសេស តែក្នុងសម័យ
ព្រងនាយ ឬល្អចំពោះតែកសិករកម្មករនោះទេ គឺល្អគ្រប់ឋានៈ
មនុស្សលោកទាំងអស់, ក្នុងសម័យបរមាណូនេះ ឬហួសសម័យ
នេះទៅទៀត ក៏នៅតែល្អ រឹតតែល្អឡើង ព្រោះពិភពលោកយើង
កាន់តែចង្អៀត អ្នកវិទ្យាសាស្ត្រកំពុងបង្កើតចំណេះវិជ្ជាកាន់តែ
ច្រើន មនុស្សលោកក៏ត្រូវតែរកពេលវេលា ឱ្យកាន់តែច្រើនដែរ
ទើបបានរៀនសូត្រ មើលស្តាប់ ចេះដឹងទាន់ចំណេះវិជ្ជានោះៗ,
បើយើងជាអ្នកដេកនិយម មុខជារស់នៅក្រៅសម័យមិនខាន ។

ពេលដើរ ឈរ អង្គុយ ក៏មាតាបិតាលោកប្រដៅឱ្យមាន
សុដីវធម៌ដែរ គឺដើរឱ្យមានពេលកំណត់ ទៅណាមកណាត្រូវ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ប្រាប់មាតាបិតា ឬអ្នកអាណាព្យាបាល ឬក៏ស្វាមីភរិយាខ្លួនកុំដើរ
 ឥតដំណឹង ដើរហួសពេលវេលា ដើរប្រកបដោយអបាយមុខ ។
 បើឈរមើលអ្វីៗ ត្រូវឈរឱ្យមានសុជីវធម៌ កុំឈរច្រងេងច្រងាង
 បាំងមុខចាស់ទុំនិងស្រ្តីភេទ គួរលែលកឱ្យមនុស្សចាស់នឹងស្រ្តី
 មានឱកាសឈរបានស្រួលជង ។ ឯការអង្គុយក៏ដូចគ្នា បើ
 យើងប្រស្រ័យទាក់ទងនឹងគេ ត្រូវគិតឱ្យសព្វគ្រប់ កុំនៅអង្គុយ
 និយាយផ្ដេសផ្ដាសគ្មានចប់ អង្គុយសំកុកហួសពេលវេលានាំឱ្យ
 រំខានដល់អ្នកដែលខ្លួនប្រស្រ័យជាមួយ ត្រូវស្គាល់ពេលគេដេក
 ពេលគេបរិភោគចំណីអាហារ ឬពេលគេមានការចាំបាច់ ទើប
 ឈ្នោះថាអង្គុយមានសុជីវធម៌ ។

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា លោកប្រៀនប្រដៅអប់រំមនុស្សលោក
 ជាបុត្រធីតាគ្រប់វិស័យទាំងអស់ មិនអាចនាំមកនិយាយរាយរាប់
 ឱ្យបានសព្វគ្រប់ក្នុងពេលនេះទេ, បើរួមឱ្យខ្លីមកលោកប្រដៅបុត្រធីតា
 ឱ្យស្គាល់សិទ្ធិករណីយកិច្ចរបស់ខ្លួន និងរបស់អ្នកដទៃ, ឱ្យលះ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

អំពើអាក្រក់ សាងអំពើល្អ ។

អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបមានអង្គការជាច្រើនក្នុងលោក
 មានមុខក្រសួងផ្សេងៗ គ្នា លែទៅតាមកាលៈទេសៈ ក្រៅពី
 ក្រសួងសុខាភិបាល និងសិក្សាធិការ ដែលបាននិយាយ
 ខាងដើម នៅមានក្រសួងយុត្តិធម៌, មហាផ្ទៃ, ហិរញ្ញវត្ថុ,
 សេដ្ឋកិច្ច, ការបរទេស, ការពារប្រទេស, សាធារណការ
 និងក្រសួងធម្មការទៀត ។ ក្នុងក្រសួងនីមួយៗ មានចែកច្រើន
 ផ្នែកទៅទៀតតាមសម័យនិយម ។ ទាំងអស់នេះកើតមកពីព្រហ្ម
 វិហារធម៌របស់ព្រះរស់, ដូច្នោះអង្គការនានា និងមុខក្រសួងទាំង
 ឡាយក្នុងលោក គឺជាស្នាដៃរបស់ព្រះរស់បានបង្កើតឡើង ដើម្បី
 អប់រំសាងមនុស្សលោក ហើយនៅប្រទេសមួយៗ ព្រះរស់
 នាំគ្នាជ្រើសរើសរកមហាបុរស ដែលបរិបូណ៌ដោយគុណសម្បត្តិ
 សមត្ថភាព ទេពកោសល្យ អភិសេកជាព្រះមហាក្សត្រ តាំងជា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ប្រមុខរដ្ឋ ជាប្រធានាធិបតី ឬជានាយករដ្ឋ ដើម្បីគ្រប់គ្រងត្រួត
បរិហារនូវអង្គការនោះៗ ឱ្យបានលទ្ធផលល្អដល់មនុស្សលោក ។

ដូចនៅប្រទេសកម្ពុជាយើងក្នុងសតវត្សរ៍ទី២០ នៃគ.ស.នេះ
ព្រះរស់ទាំងប្រទេស បានលើកសម្តេចព្រះនរោត្តម ដែលជាប់ព្រះ
សន្តតិវង្ស ពីព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ សម័យអង្គរ
ជាព្រះប្រមុខរដ្ឋ គោរពបូជាដល់ទុកព្រះអង្គ ជាព្រះអាទិទេព
របស់ខ្លួន ដោយកោតស្ងប់ស្ងែងប្រាជ្ញាបារមីព្រះអង្គ ដែលបាន
ដោះប្រទេសកម្ពុជា ឱ្យរួចពីទាសភាពបរទេស ដោយសន្តិវិធី
ហើយជប់ប្រទេសកម្ពុជា ឱ្យកើតជាអរិយប្រទេសគំរូទាន់សម័យ
មួយនៅអាស៊ីទ្វីប មានកិត្តិសព្ទប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត ជ្រោយទូទៅ
ពេញពិភពលោក ។ ឯពួកសត្រូវបរទេសទាំងឡាយ ដែលធ្លាប់
តែតាមផ្លាញ់ប្រទេសកម្ពុជា ដូចមារាធិរាជនោះ ព្រះអង្គទ្រង់ផ្លាញ់
តែដោយព្រះប្រិជាញាណ មិនបាច់ប្រើអាវុធ ឱ្យចាញ់គ្រប់វិស័យ
ដូចជាសត្វអំពិលអំពែកចាញ់ពន្លឺព្រះអាទិត្យ ក្នុងសុរិយកាល ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ការសង្រ្គោះបុត្រធីតាឱ្យមានគូរស្រករ

បន្ទាប់ពីបានអប់រំបុត្រធីតាឱ្យមានចំណេះវិជ្ជា កើតសតិបញ្ញា
ស្គាល់ខុសត្រូវ ចេះធ្វើការចិត្តមជ្ឈិមជីវិតមក លោកបានសង្រ្គោះ
ឱ្យមានស្វាមីភរិយា តាមគន្លងប្រពៃណីលោកនិយមទៀត ។

មុននឹងរៀបចំបុត្រធីតា ឱ្យមានស្វាមីភរិយា មាតាបិតាខំ
ពិនិត្យជ្រើសរើសសព្វយ៉ាង លែងឱ្យមានគុណភាពស្មើគ្នា ឬ
ប្រហាក់ប្រហែលគ្នា គឺជ្រើសរើសតាំងពីវង្សត្រកូល, ទ្រព្យសម្បត្តិ,
ចំណេះវិជ្ជា, ចរិយាមារយាទ និងរូបសម្បត្តិរហូតដល់
ថ្ងៃ - ខែ - ឆ្នាំ ដើម្បីឱ្យកូនទាំងពីរបានសុខចម្រើនក្នុងដំណើរជីវិត ។

ការជ្រើសរើសលែងនេះ លោកចំណាយពេលវេលាជា
ច្រើន ដើម្បីសាកសួរប្រឹក្សាជាមួយក្រុមញាតិ និងចាស់ព្រឹទ្ធាចារ្យ
ទាល់តែមានយោបល់ភាគច្រើនទៅខាងណា ទើបសំរេចទៅខាង
នោះ, ជាពិសេស លោកតែងសាកសួរស្ទង់ចិត្តបុត្រធីតាជាមុន ។

ទោះបីលោកខំពិនិត្យពិច្ចឹម យ៉ាងនេះក៏ដោយ គង់តែមាន

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ឧបស័ក្តខ្លះ នាំឱ្យលោកអាម៉ាស់មុខ ខ្មាស់ញាតិសន្តាន កើតទុក្ខ
 ក្រៀមក្រំ ។ ឧបស័ក្តនោះច្រើនមកអំពីបុត្រធីតា ដែលគ្មាន
 ការស្មោះត្រង់ ស្វាមីភ័ក្តិចំពោះលោក ដែលជាព្រះបង្កើតក្បាល
 ខ្លួន គឺបុត្រធីតានោះ បានលួចលាក់ស្នេហា ប្តេជ្ញាស្វីស្លាប់
 រស់ជាមួយអ្នកដទៃរួចស្រេចទៅហើយ ដល់បិតាមាតាសួរចិត្តនឹង
 រកគូស្រករឱ្យ រឹតតែកុហកភរកូត បោកបញ្ឆោតលោកថែមទៀត
 ខ្លះថា “ខ្ញុំមិនទាន់ចង់បានស្វាមីភរិយាទេ!” ខ្លះថា “ខ្ញុំស្អប់មិន
 ចូលចិត្តអ្នកនោះ នាងនោះទេ!” ខ្លះទៀតនៅស្ងៀមធ្វើដូចរូប
 តក្កតា មិនព្រមប្រាប់ការពិត ដល់លោកឱ្យទាល់តែសោះ, លុះ
 រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ បូកំពុងរៀប បូក៏មិនទាន់ដល់ពេល
 រៀបជង ស្រាប់តែលួចរត់ ទៅតាមគូស្នេហាលួចលាក់របស់ខ្លួន
 នោះបាត់ទៅ ។

បុត្រធីតាដែលប្រព្រឹត្តដូច្នោះ ជាអ្នកអកតញ្ញធំណាស់ ធ្វើឱ្យលោក
 កើតទុក្ខ បំបាក់មុខលោក ឱ្យខ្មាស់គេពាសពេញស្រុក ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះឱ្យបានងាយ ហើយទាន់សម័យ
 ជង អ្នកនាងជាបុគ្គលិកទាំងឡាយ ត្រូវសង្កត់ចំណុចធ្ងន់មួយទៅ
 ក្នុងគំនិតថា “ក្នុងលោកមានតែមាតាបិតាអ្នកបង្កើតខ្លួនយើងទេ
 ដែលជាព្រះរស់អាចផ្តល់សុខចំរើន ហើយមិនប្រកាន់កំហុសគ្រប់
 យ៉ាងទាំងអស់ចំពោះយើង ទោះបីលោកខឹងដល់វាយដេរទៅ
 ក៏លោកហៅមកវិញ” ។

កាលបើអ្នកនាង កំណត់ទុកក្នុងចិត្តមាំដូច្នោះហើយ មុននឹង
 ថ្នក់ស្នេហាទៅលើរូបណា ត្រូវត្រិះរិះពិចារណាដោយប្រាជ្ញារបស់
 ខ្លួនជ្រើសរើសគូស្នេហាឱ្យហ្មត់ចត់សិន ព្រោះមនុស្សលោកដែល
 ខំសិក្សាវិជ្ជាគ្រប់យ៉ាងតាំងពីតូចមក មិនមែនយកប្រាជ្ញាទៅទុកធ្វើ
 ផ្អាកទេ ប្រាជ្ញានេះហើយសំរាប់រចនាខ្លួន ឱ្យបានរុងរឿង ឱ្យ
 បានគាប់ចិត្តមាតាបិតាញាតិសន្តាន និងមហាជនទូទៅ ។

បើយើងមិន ចេះជ្រើសរើសស្នេហា ឱ្យសមឋានៈខ្លួនទេ
 យើងនឹងអន់ជាងសត្វតិរច្ឆានទៅទៀត, សូម្បីសត្វកុកនឹងក្អែក

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដែលមានលក្ខណៈដូចគ្នា គ្រាន់តែប្លែកសម្បុរប៉ុណ្ណោះ ក៏វាមិនខ្លី
ស្មេហាគ្នាផង ។

ដូច្នោះអ្នកនាង ត្រូវតែគិតពិចារណាលើប្តីចិត្តខ្លួន និងចិត្ត
មាតាបិតាដោយខ្លួនឯង ឱ្យស្រេចជាមុនសិន កុំចេះតែធ្មេច
ភ្នែកបោះទម្លាក់ស្មេហាព្រាវៗ ទៅនោះឡើយ ។ គឺគិតលើប្តីផង

ថា “អ្នកនេះ នាងនេះ សមហ៊ាន^(១) នឹងអញឬទេ? មានវង្ស
ត្រកូល, ចំណេះវិជ្ជា, ចរិយាមារយាទ និងពាណិសម្បុរ ល្មម
មាតាបិតាញាតិសន្តានអញរាប់អានកើតឬទេ?” បើយ៉ាងហោច
ណាស់ក្នុង ១០ ភាគ ក៏ឱ្យបានពាក់កណ្តាលដែរ ។

១-ពាក្យដែលបុគ្គលខ្លះនិយាយថា “សេចក្តីស្មេហាគ្នាគ្រប់ដំណើរ, គ្មានរើស
ឋានៈបុគ្គល” នោះជាពាក្យទាល់ប្រក ជាពាក្យភាន់ប្រឡំទេ ។
ឯចិត្តដែលស្មេហានោះ វាគ្មានគ្រប់ដំណើរ គ្មានឋានៈពិតមែន ព្រោះជាអរូប ចេះតែ
ស្មេហាក្នុងចិត្តម្នាក់ឯងទៅចុះ, ប៉ុន្តែកុំបញ្ចេញឱ្យច្បាស់ ចំពោះបុគ្គលណាមួយ
ព្រោះរូបបុគ្គលសុទ្ធមានឋានៈ មានគ្រប់ដំណើរយ៉ាងធំធេងជាតិមក តែស្មេហារំលោភ
ឱ្យខុសឋានៈ ធ្លាយគ្រប់ដំណើរហើយ ត្រូវលោកជនគួរតិះដៀលមិនខាន ។

វាយអក្សរកុំព្យួរសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

កាលបើល្មមភាគ សមចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមកហើយ ទើប
 គួរផ្គុំស្នេហាគ្នាបាន ហើយអ្នកនាងទាំងពីរ ត្រូវជំរាបមាតាបិតា
 រៀងៗ ខ្លួនភ្លាមតាមការពិត រាយរាប់ហេតុផល ឱ្យលោកបាន
 ជ្រាបគ្រប់ចំណុច មិនត្រូវខ្មាស់អៀនលោក ដែលជាព្រះបង្កើត
 ខ្លួនទេ គួរតែខ្មាស់អៀនគូស្នេហាអ្នកនាង ដែលជាអ្នកដទៃនោះ
 វិញ បើអ្នកដទៃគ្មានខ្មាស់អៀន ហ៊ានស្នេហាគ្នាហើយ តើទៅ
 ខ្មាស់អៀនអ្វីមាតាបិតាយើង ។ បើអ្នកនាង ជំរាបលោកឱ្យជ្រាប
 សព្វគ្រប់សមហេតុផលហើយ លោកមុខតែទទួលស្គាល់ហើយ
 ឧបត្ថម្ភឱ្យបានសំរេចជាគូស្វាមីភរិយា ដោយរីករាយជាមិនខាន
 ប្រសិនបើមាតាបិតានោះ ជាអ្នកសម័យនិយមផង លោកនឹង
 អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកនាងទៅមករាប់រកគ្នា បណ្តើរគ្នាលេងបានដោយ
 សេរី មុនពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថែមទៀត, តែអ្នកនាងទាំង
 ពីរ ត្រូវរក្សាលក្ខណៈស្នេហាសម័យនិយម ឱ្យហ្មត់ចត់ល្អគឺរក្សា
 ព្រហ្មចារីឱ្យបរិសុទ្ធ ដរាបដល់រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ហើយ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុង ចន្ទី**

ម្យ៉ាងទៀត, បើអ្នកនាង គ្មានសមត្ថភាព នឹងរើសរកគូ
 ស្វាមីភរិយាខ្លួនឯង ឱ្យបានគាប់ចិត្តមាតាបិតាទេ កុំស្នេហាផ្ដេស ផ្ដាស
 លួចលាក់នឹងមាតាបិតា ដែលហៅថាស្នេហាព្រៃផ្សៃ ឬ
 ស្នេហាបាតជ្រូកនោះឱ្យសោះ ត្រូវរក្សាព្រហ្មចារីឱ្យបរិសុទ្ធ ចាំ
 មាតាបិតារើសរកគូស្វាមីភរិយាឱ្យ ទើបគាប់ប្រសើរមិនខូច
 ប្រពៃណី សមគួរតាមបុរាណនិយម ។

ការរៀបចំឱ្យកូនមានស្វាមីភរិយានេះ មាតាបិតាបានម្តងច្រើន
 យ៉ាងណាស់ ជាពិសេសក្រែងកូនមិនបានសុខសាន្តជាមួយគ្នា
 ដរាបយាវជីវិត ទើបលោកខំរំលឹកទូន្មានកូន អប់រំកូន តាំងពីនៅលើវឺឱ្យ
 រៀនច្បាប់ស្រី ច្បាប់ប្រុស តាមបុរាណនិយម និងច្បាប់សុជីវធម៌
 ក្នុងគ្រួសារ តាមសម័យនិយមទៀត ។

ឯច្បាប់ទាំងអស់នោះ មានចំណុចសំខាន់តែម្យ៉ាង គឺអប់រំ
 ស្វាមីភរិយាឱ្យមានសេចក្តីសន្តោស ចេះគោរពស្តាប់គ្នា អត់ឱន
 គ្នាទៅវិញទៅមក កុំឱ្យឈ្លោះទាស់គ្នា ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មូលហេតុដែលនាំឱ្យឈ្មោះទាស់គ្នា
ការពិសោធន៍តាំងពីព្រេងនាយមក
ដែលខ្លះលក្ខណៈជាស្រ្តីមេផ្ទះ ។

រវាងស្វាមីភរិយា បើតាម
ច្រើនបណ្តាលកើតពីភរិយា

ឯលក្ខណៈធំបំផុតរបស់ស្រ្តីមេផ្ទះ
ព្រោះធម្មជាតិបានបង្កើតស្រ្តីភេទមក
ហើយសុភាពរាបសា មានរូបរាងអវយវៈ
ជាជម្រកដ៏ត្រជាក់ត្រជុំ របស់ជនក្នុងគ្រួសារ នឹងជាឱសថ ឬជា
សាស្ត្រាចារ្យប្រចាំគ្រួសារ សំរាប់អប់រំ បន្ទាបងនូវកំហុស និង
សេចក្តីក្តៅក្រហាយទុក្ខព្រួយរបស់ស្វាមី និងបុត្រជីតា ទើបមាន
នាមដ៏ឧត្តមថា “មេផ្ទះ” គឺជាមេជម្រក សម្រាប់ស្វាមីបុត្រជីតា
ជ្រកនៅបានសុខសាន្ត ។

គឺសេចក្តីអត់ធន់ ។
ប្រកបដោយធាតុទន់ខ្សោយ
ទន់ភ្លន់ ស្ងួតបូត សមរម្យ
នឹងជាឱសថ ឬជា
បន្ទាបងនូវកំហុស និង
និងបុត្រជីតា ទើបមាន

ហេតុនេះ ស្រ្តីមេផ្ទះទាំងឡាយ
ចាំបាច់ ដើម្បីរក្សាភាពធម្មជាតិរបស់ខ្លួន
រីករាយល្អជានិច្ច លះបង់នូវសេចក្តីក្រៅក្រោធ ប្រថុណ្ណ ប្រមាថ

ត្រូវមានសេចក្តីអត់ធន់ជា
ឱ្យមានប្រក្រតីរាបសា

មើលងាយ យកឈ្នះពីស្វាមីរបស់ខ្លួន ដែលជាឧបសគ្គចំពោះ
ធម្មជាតិខ្លួននោះចេញ ។

ភាពល្អវិកាយ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីអត់ធន់នេះហើយ
ជាអារុធរបស់ភរិយា គឺជាព្រនង់ទិព្វយ៉ាងធំ សំរាប់សំពង់កំទេច
ចោលនូវអំពើអាក្រក់របស់ស្វាមី ឱ្យអន្តរធានបាត់បង់ទៅដោយ
ស្វ័យប្រវត្តិ ។ ទោះស្វាមីនោះជាមនុស្សពាល មាតាបិតាគ្រូ
អាចារ្យប្រដៅមិនបានតាំងពីកំណើតមក ក៏ត្រូវតែបាក់បបខ្លបខ្លាច
លះបង់អំពើអាក្រក់ចោលខានមិនបាន, បើជាអ្នកខិតខំខ្លាំង
ដល់ពេលប្រែចិត្តគំនិតល្អវិញ ច្រើនតែបន្ទន់ខ្លួនសម្រក់ទឹកភ្នែក
ថ្លែងកំហុសខ្លួនចំពោះមុខភរិយាទៀត ដោយឥទ្ធិពលព្រនង់ទិព្វ
នេះឯង ។ ប៉ុន្តែមានបុរសអស់សាច់ យ៉ាងគម្រក់ខ្លះ ដែល
ព្រនង់ទិព្វនេះ កែមិនឡើងទាល់តែសោះ គឺមនុស្សខូចអារ៉ាសៃ
មិនចិញ្ចឹមប្រពន្ធកូន ប្រព្រឹត្តអបាយមុខ ឆបោកលួចទ្រព្យសម្បត្តិ
ប្រពន្ធកូនទៅបំផ្លាញ ក្បត់គ្រួសារឯង ស្រ្តីជាភរិយាគប្បី

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

លែងចោលឱ្យស្រឡះពីខ្លួន, ព្រោះការលះលែងបុរសធុននេះ
ដូចជាគេបន្ទាបង់លាមកចោល ទៅក្នុងបង្គន់ដូច្នោះដែរ ។

ស្រ្តីមេផ្ទះ ដែលចេះអត់ធន់មានសេចក្តីសន្តោស មិនចង់
បានឈ្នះពីស្វាមី មានចរិយាល្អសមហេតុផលនេះហើយ ហៅ
ថាស្រីមានលក្ខណ៍ គឺស្រីល្អ ។

សមនិជ័ភាសិតបុរាណាថា:

“ស្រីល្អច្រើនចាញ់ប្តី ពាក្យអប្រិយចាញ់អាត្មា”

ស្រីល្អក្នុងនេះមិនមែនល្អរូបទេ គឺល្អចរិយាមារយាទឆ្លាតវៃចេះ
អត់ធន់ មិនដែលយកឈ្នះប្តីដោយកំឡាំងបាយ ព្រមចាញ់ដោយ
រីករាយជានិច្ច ហើយអាចយកជ័យជំនះពីប្តីបានដោយសន្តិភាព ។

ត្រូវនឹងក្បួនឈ្នះដែលមាននៅក្នុងលោកនិតិថា:

“ឈ្នះអ្នកខ្ពស់ដោយត្រុនបន្ទន់ប្រាណ

ឈ្នះអ្នកក្លាហានដោយទំលាយ

ឈ្នះអ្នកខ្សោយដោយឱ្យសម្តបាយ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**

ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ឈ្នះអ្នកស្នើកាយដោយព្យាយាម” ។

ឯបុរសមានភេទខ្ពស់, និងកំឡាំងកាយខ្លាំង ជាងភេទស្រ្តី,
ដូច្នោះស្រ្តីជាភរិយា មិនអាចតតាំងយកជ័យជំនះ ពីស្វាមីខ្លួនបាន
ដោយកំឡាំងបាយ មានការជេរប្រទេចផ្កាសសា ខ្វារ ខ្វាំ ខាំ ក្តិត
ប្រថំណូ ឡឡា ស្រែកយំជាដើមនោះ ។ ឯការយោយៅកាច
សាហាវជាដើមនោះ ជាលក្ខណៈរបស់ស្រីខាតលក្ខណ៍ទេតើ! ។

ធម្មតាស្រីខាតលក្ខណ៍ មានតែការយោរយៅកាចសាហាវ
ប្រថំណូប្តីជាចាំបាច់ មិនសូវគិតគូរពីទ្រព្យសម្បត្តិ មានក្រ ល្អ
អាក្រក់ និងធ្វើម្ហូបចំណីទេ មានចិត្តជោគជាំជោរអៀចទៅដោយ
កាមរាគ មួយថ្ងៃៗរកតែរឿងប្រថំណូប្តី បើប្តីទៅណា ដល់ត្រឡប់
មកវិញ ក្នុងចិត្តពោរពុះក្រឡេកចុងភ្នែកដើមភ្នែក មើលសង្កេត
រូបកាយសំលៀកបំពាក់ប្តី ដើម្បីរកលេសចាប់ពីរុទ្ធចោទប្រកាន់
ប្រថំណូបៀតបៀន នាំឱ្យមានរឿងហេតុក្តៅក្តៅក្នុងគ្រួសារ ។
បើមាននរណាមកទក់ទង់និងប្តីខ្លួន លើកប្តីប្រថំណូនិងគេភ្លាម

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ហើយដើរនិយាយហែកកេរ្តិ៍សំអុយប្តី ប្រាប់គេឯងរហូតដល់
 ខ្ញុំកញ្ឆេះគេក៏ប្រាប់ដែរ ឱ្យតែធ្លាប់ស្គាល់មុខ ហ៊ាននិយាយមើល
 ងាយប្តីពេញទីថាៈ អាក្បាលខូច អាត្រៃ អាក្បាលកញ្ឆាស់
 គំនិតដូចកូនក្មេង អារន្ទៈបាញ់. . . ជាដើម ជក់មាត់ល្អណាស់
 គ្មានញញើតទេ និយាយមិនចង់ឈប់ ភ្លេចពេលបាយទឹកអស់ ។
 មានខ្លះទៀតនិយាយផងយំផង ថ្លង់អាការៈយ៉ាងថោកទាបប្រាប់
 គេឯងឱ្យជួយឈឺឆ្កាលខ្លួន ។ បើនិយាយទៅ ចម្រើនខាតលក្ខណ៍ ដូចគ្នានោះ
 ត្រូវជើងគ្នាម្យ៉ាងតែម្តង តាំងបើកឆាក បង្ហូរកេរ្តិ៍ប្តី
 តែរឿងខ្លួន មួយឈុតទៅមួយឈុតមក ចេះតែជក់មាត់ឡើងៗ
 កូនយំនៅចំពោះមុខក៏មិនឮដែរ ។

ប៉ុន្តែបើនិយាយទៅចម្រើនមានលក្ខណ៍នោះ ដូចជាអាក្រាត
 កាយនៅខ្លួនទេ ឱ្យគេស្គាល់ច្បាស់ថា “មេនេះជាស្រីខាត
 លក្ខណ៍ទេតើ” ហើយគេអាចស្គាល់ជ្រៅ ដល់ទៅថ្លើមប្រមាត់
 បេះដូងទៀតថាជាស្រីល្មោភមេប៉ុន ពោពេញទៅដោយសេចក្តី

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដែរ, គួរបុរសស្វាមី និងអ្នកកំឡោះជាអនាគតស្វាមីទាំងឡាយ
កុំគ្រាប់តាមបុរសធុននេះឡើយ ។

ម្យ៉ាងទៀតបុរសជាស្វាមី ដែលមានភេទ និងកំឡាំងកាយ
ខ្ពង់ខ្ពស់ខ្លាំងពូកែពីធម្មជាតិមកនោះ ត្រូវកាន់ចរិយាមារយាទឱ្យ
សមឋានៈខ្លួនជាស្វាមីរបស់គេ កុំអាងកំឡាំងបាយវាយបូកខ្ពស់
ទល់មេឃ និងកុំឱ្យទាបពេកស្មើដី ដរាបដល់ភរិយារកគោរព
ប្រតិបត្តិបំពេញឋានៈ ជាស្រីល្អផងមិនកើត ។ មានបុរសខ្លះ
បន្ទាបខ្លួនឱ្យទាបថោកហួស ដល់ទៅធ្វើខ្ញុំកញ្ជះបាទជើងភរិយាខ្លួន
បណ្តាលឱ្យភរិយាឡើងមានៈ មើលងាយដូចសត្វតិរច្ឆាន ។

ឯចំណុចសំខាន់របស់ស្វាមី ដែលត្រូវប្រព្រឹត្តកាន់ឱ្យមាន
ជានិច្ចនោះ គឺសេចក្តីសន្តោសចំពោះភរិយា, ត្រូវប្រៀបធៀបខ្លួន
នឹងភរិយាខ្លួនហើយ លែឱ្យមានតុល្យភាពជានិច្ច កុំអាងតែខ្លួន
ប្រុស ចេះតែប្រព្រឹត្តរមាំងរម៉ោក ខ្លោកខ្លាកតាមអំពើចិត្ត រំលោភ
ចំពោះភរិយានោះឡើយ ។ បើភរិយាជាស្រីខាតលក្ខណ៍ពាលា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុង ចន្ទី

កាចសាហាវ មាតាបិតាប្រដៅមិនបាន ហាមប្រាមមិនឈ្នះ
 យើងត្រូវអប់រំដោយបទទី៣ក្នុងក្បួនលោកនីតិដែលថា “ឈ្នះអ្នក
 ខ្សោយដោយឱ្យបាយសម្ល” ពាក្យថាសម្លបាយគឺឱ្យទូទៅ
 គ្រប់យ៉ាង តាំងពីឱ្យសម្លបាយ សំលៀកបំពាក់ មានប្រាក់
 រហូតដល់កិត្តិយស និងសេចក្តីសរសើរជាដើម លែសម្រួល
 តាមចរិតមនុស្ស ។ ធម្មតាអ្នកទន់ខ្សោយ ដូចជាស្ត្រីដែលខ្សោយ
 ភេទជាដើម តែងចាលចាញ់នូវអំណោយ គឺការឱ្យនេះឯង ។

ប៉ុន្តែមានភរិយាខ្លះ ដែលអាក្រក់ហួសហេតុ ដរាបដល់
 ជិតក្បត់ជាដើមនោះ សូម្បីឱ្យនគរសោយរាជ្យ ក៏មិនស្តាប់ចិត្តដែរ

ដូចសុភាសិតក្នុងលោកនីតិបង្ហាត់ថា:

“ស្រីណាមានប្រក្រតីពោលវិវាទ
 មានប្រមាថពោលនាំពាក្យបូស្សា
 ត្រេកបំណងឱ្យប្រុសគន់អាត្មា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

កិរិយាស្ថដាំប្រចាំថ្មី ។
 ស៊ីបាយមុនថ្មីនៃអាត្មា
 ត្រេចយាត្រាផ្ទះគេពុំជួញ
 ស្រីយ៉ាងនេះបុរសក្នុងលោកិយ
 ទោះមានកូនមួយរយក្តីគប្បីលែង” ។

ជាអវសាន អ្នកកំឡោះនិងនាងក្រមុំទាំងឡាយ ជាអនាគត
 ស្វាមីកិរិយា ចូរប្រុងប្រយ័ត្នកាយវាចាចិត្ត ក្នុងពេលដែលទើប
 បានជួបគ្នា ជាស្វាមីកិរិយាថ្មីថ្មោង កុំបញ្ចេញអាការៈឡោះឡោះ
 ប្រឡូកប្រឡែងគ្នា ដូចសហាយស្នូននោះឡើយ នាំឱ្យមានការ
 មើលងាយគ្នាទៅវិញទៅមក ខូចកិត្តិយសស្វាមីកិរិយា ដែល
 ជាគូរប្រចាំជីវិតរបស់ខ្លួន ត្រូវប្រកាន់ចរិយាមារយាទឱ្យសមឋានៈ
 រៀងខ្លួន ល្មមគោរព ស្តាប់បង្គាប់ កោតខ្លាច ស្រឡាញ់រាប់
 អានគ្នាបានអស់មួយជីវិត ។

ព្រះរស់គឺមាតាបិតា កាលបើបានចាត់ចែងរៀបចំបុត្រជីតា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ឱ្យកូនមានគូរស្រករតាមប្រពៃណីនិយម បានសុខសាន្តនឹងគ្នាហើយ
 លោកសប្បាយចិត្តណាស់ ហាក់ដូចជាបានបំពេញករណីកិច្ច
 ចំពោះលោកគ្រប់អស់ហើយ តែលោកមិនព្រមលះបង់
 ចោលបុត្រធីតាត្រឹមនេះទេ លោកនៅតែគិតគូរ បន់ស្រន់ឱ្យកូន
 បានសុខចំរើនទៅទៀត ។ លោកបានចែកមតិកឱ្យហើយខ្លួន
 លោកនៅតែរ៉ាប់រងបំរើ បំពេញបំប៉ានកូនឥតធុញទ្រាន់ដរាបដល់
 បានចៅ រិតតែស្រឡាញ់ ថ្នាក់ថ្នមបំរើចោមួយភាគធំថែមទៀត ។

សមនឹងភាសិតបុរាណថា:

“ស្រឡាញ់កូនមួយគោ ស្រឡាញ់ចៅមួយថាង” ។
 បើលោកមានជីវិតរស់នៅ ដរាបដល់បាន ចៅទួតចៅលួត រិតតែ
 ស្រឡាញ់ថ្នាក់ថ្នម បំរើច្រើនភាគទៅទៀត ។

នេះជាទឹកហឫទ័យ នៃមាតាបិតា ដែលពោរពេញទៅដោយ
 ព្រហ្មវិហារធម៌ ចំពោះបុត្រធីតា យ៉ាងទូលាយគ្មានព្រំដែន ។

ពួកបុត្រធីតា គួរតែស្វិតស្វាច់គ្រប់យ៉ាង ចំពោះមាតាបិតា

ឱ្យលើសលុបជាងជីវិតខ្លួនទៅទៀត ទើបធួនល្មម ព្រោះថា៖

តាំងពីចាប់បដិសន្ធិមក មាតាបិតាបានប្រគល់ខ្លួនលោក
ធ្វើជាទាសកម្មកររបស់កូនដោយរីករាយ អស់មួយជីវិត ឥតគិតថ្លៃ
ឈ្នួល ខំបំរើយ៉ាងថ្នាក់ថ្នង លើសលុបជាងទាសកម្មករទាំងអស់
ក្នុងលោក, បំរើគ្មានឈប់សំរាក គ្មានស្គាល់ថ្ងៃសៅរ៍ អាទិត្យ
គ្មានគិតយប់ថ្ងៃ គ្មានច្បាប់ឈប់ថ្ងៃបុណ្យទាន គ្មានកំណត់ខែ
ឆ្នាំរ៉ាំរ៉ៃត្រេត, បំរើហើយបំរើទៀត បំរើតាំងពីកូនដល់ចៅ ចៅទួត
បំរើដល់ចាស់សក់ស្កូវ ខ្នងកោង ជ្រុះធ្មេញអស់ បំរើដល់ស្វិត
សាច់ ស្រកឈាម ស្បែកយុរយារ បំរើទាល់តែដល់ស្លាប់,
ស្លាប់ទៅកើតជាខ្មោចហើយ នៅតែកូនចៅអុជទៀនធ្លុបសំបូង
សង្រួងអន្ទង់កោះហោមកប្រើ ឱ្យជួយរកសុខចំរើនឱ្យទៀត ។

ឱ! អ្នកនាងទាំងឡាយជាកូនប្រុសស្រី ចំជាមានសំណាង
មែន ក្នុងលោកនេះ គ្មាននរណាមានសំណាងជាងអ្នកនាង ដែល
បានមកកើតក្នុងគ្រួសារមាតាបិតាទេ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដូច្នោះកូនប្រុសស្រីទាំងឡាយ មិនត្រូវបណ្តោយឱ្យភ្នែក
ងងឹត ត្រចៀកច្រង់ មើលលោកមិនឃើញ ស្តាប់ឱវាទលោក
មិនឮនោះឡើយ ត្រូវតែគោរពស្តាប់ ដឹងគុណ តបគុណ សង
គុណលោក ដរាបមួយជីវិត ។

ឯកិច្ចដែលមាតាបិតាទំនុកបំរុង អប់រំកូនប្រុសស្រី ដូចរាយរាប់
មកខាងដើមនេះ បើរូបរួមឱ្យខ្លីយកតែត្រង់ចំណុចសំខាន់ ដែល
មានក្នុងទ្រឹស្តីពុទ្ធសាសនា មាន ៥ គឺ:

- ១ - ហាមឃាត់កូនមិនឱ្យធ្វើអំពើអាក្រក់,
 - ២ - ដឹកនាំកូនឱ្យធ្វើអំពើល្អ,
 - ៣ - ណែនាំកូនឱ្យរៀនវិជ្ជាសិល្បសាស្ត្រ,
 - ៤ - រៀបចំឱ្យកូនមានស្វាមីភរិយាតាមប្រពៃណី,
 - ៥ - ទំនុកបំរុងចែកកេរ្តិ៍មតិកដ្ឋល់ទុនឱ្យកូន ។
- (ចប់ការសាងមនុស្សលោក)

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រន ចន្ទី**

ភាសិត

ម៉ែឪជាបុគ្គលប្រសើរណាស់ក្នុងលោកិយ

ក្លានប្រសស្រីកុំយល់ថាមានគុណតែត្រឹមខ្លួន

ម៉ែឪគឺជាម៉ែឪសកលលោកពេញបំណុល

ទាំងជាម៉ែឪក្លានច្បាប់វិទ្យាសាស្ត្រទាំងអស់ ។

ព្រោះអ្នកប្រាជ្ញអ្នកមានយសអ្នកមានទ្រព្យគ្រប់ហានៈ

គ្មាននរណាម្នាក់កើតឯងឥតម៉ែឪសោះ

គ្រប់ជាតិសាសន៍សុទ្ធតែក្លានម៉ែក្លានឪទាំងអស់

នេះឯងព្រះរស់ក្លានត្រូវបូជាគុណរាល់ពេល ។

(សុផ ស៊ីវ)

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**

ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

៥ - មនុស្សលោកត្រូវដឹងគុណព្រះវេស

ការដឹងគុណជាករណីកិច្ចចាំបាច់របស់បុត្រជីតា
ឯការមិនដឹងគុណ ក៏ជាអករណីកិច្ច របស់បុត្រជីតាដែរ ។

ប្រភេទនៃការដឹងគុណនិងការមិនដឹងគុណ

បុត្រជីតាទាំងឡាយ គប្បីសំឡឹងមើល រូបកាយរបស់ខ្លួន
ហើយពិចារណាកម្មលហេតុ ឱ្យឃើញច្បាស់ខ្លួនឯងថា៖ “សក់, រោម,
ក្រចក, មុខ, មាត់, សាច់, ស្បែក និងអវយវៈទាំង
អស់របស់អញនេះ កើតពីណា? តើនរណាបង្ក! ជាអ្នកបង្កើត
ហើយចិញ្ចឹមរក្សា ឱ្យរស់មានជីវិត ក្នុងជីវភាពមនុស្សលោក?” ។
អ្នកនាង ប្រាកដជាដឹងច្បាស់ ដោយខ្លួនឯងថា “ម៉ែឪលោក
បង្កើត លោកចិញ្ចឹមរក្សាអញ” កាលបើបានដំណឹងនេះច្បាស់
ពីមនោវិញ្ញាណរបស់ខ្លួនហើយ អ្នកនាង ត្រូវតែស្រឡាញ់ម៉ែឪ
ដឹងគុណ តបគុណ សងគុណ ចិញ្ចឹមរក្សា គោរពបូជាលោកវិញ
ខានមិនបាន ទើបអ្នកនាង បានស្ថិតនៅក្នុងភាពជាមនុស្សលោក ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

បើមិនដូច្នោះទេ អ្នកនាងនឹងអស់សិទ្ធិជាមនុស្ស ដោយ
ស្វ័យប្រវត្តិ ទៅជាសត្វតិរច្ឆានទាំងអស់ ។ ព្រោះសភាពសត្វ
តិរច្ឆានមានគ្រុឌជាដើម វាមិនស្គាល់មេបា មិនចេះដឹងគុណ តប
គុណ សងគុណ គោរពបូជាមេបាវាទេ ដូចធ្លាប់ឃើញប្រត្យក្ស
ស្រាប់ហើយ ។

ការពិចារណាដូច្នោះ ជាឧបាយឱ្យកើតកតញ្ញកតវេទិតាធម៌,
ពួកកតញ្ញកតវេទីទាំងឡាយ លោករលឹកឃើញឧបការគុណ
មាតាបិតាគ្រប់ពេលដែលលោកឃើញ សក់, រោម, ក្រចក,
ច្រមុះ, មុខ, មាត់, ស្បែក អវយវៈទាំងអស់របស់លោក
ទើបតម្កល់ទុកឧបការគុណមាតាបិតា ក្នុងហឫទ័យលោក ឱ្យស្ថិតនៅ
ជាប់ជានិច្ចគ្រប់ពេលវេលា ។

ការដឹងគុណ ជាករណីកិច្ចខាងគំនិត ដែលបុត្រធីតា
ត្រូវពិចារណា នឹកដល់ឧបការគុណមាតាបិតា តាំងពីចាប់បដិសន្ធិ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

មក ឱ្យដឹងច្បាស់សព្វគ្រប់អំពីទុក្ខរកិច្ច ដែលលោកខំទ្រាំទ្រ
 ពង្រឹងអស់បីរវេលា១០ខែ នឹងពេលប្រសូតិ ដែលប្រកបដោយទុក្ខ
 វេទនាយ៉ាងខ្លោចជ្រា រហូតដល់ការចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សា ដុសលាង
 មូត្រលាមក បញ្ចកបាយចំណី បង្ហាត់បង្ហាញឱ្យចេះនិយាយ
 ស្តីស្គាល់ទិសទីខុសត្រូវល្អអាក្រក់ ឱ្យសិក្សាវិជ្ជាសិល្បសាស្ត្រ
 រៀបចំឱ្យមានស្វាមីភរិយា ចែកមតិកផ្តល់ទុនឱ្យ ដែលសុទ្ធតែ
 ជាទុក្ខរកម្ម អ្នកដទៃក្រៅពីមាតាបិតា ធ្វើត្រាប់តាមមិនកើតទាល់
 តែសោះ ។

ឯការតបគុណ ឬ សងគុណ^(១) ជាករណីយកិច្ចខាងកាយ
 វិការ ។ បើបុត្រធីតាបានដឹងគុណមាតាបិតាច្បាស់លាស់ ក្នុងចិត្ត
 ហើយ អាចលុតជង្គង់លើកដៃប្រណម្យ ថ្វាយបង្គំបាទាលោក
 ជានិច្ចរាល់ពេលវាលាបាន ហើយរីករាយក្នុងការថែរក្សា គក់

១-ការគោរពប្រតិបត្តិបិញ្ចឹម បំរើមាតាបិតាគ្រប់យ៉ាងឈ្មោះថា “តបគុណ” ។
 ការដឹកនាំ ឬទំនុកបំរុងមាតាបិតាឱ្យបានស្ថិតនៅក្នុងសទ្ធា, សីល, បាគៈ, បញ្ញា
 ឈ្មោះថា “សងគុណ” ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ច្របាច់ ជួនបាយទឹកនំចំណី សំលៀកបំពាក់ ប្រាក់កាស
 ថ្នាំកែរោគ និងជួតទឹកដុសលាងជំរះមន្ទិលកាយ ថ្នាក់ថ្នមពាក្យ
 សំដី ឱនលំទោនគោរពប្រតិបត្តិ ស្តាប់តាមឱវាទ បានគ្រប់យ៉ាង
 ទាំងអស់ មិនអៀនខ្មាស់ មិនធុញទ្រាន់ មិនកំណាញ់ ដរាប
 ដល់លោកមរណកាល រៀបចាត់ចែងពិធីឈាបនកិច្ច លើក
 សពសំស្ការ ធ្វើបុណ្យទុក្ខិណានុប្បទាន ឧទ្ទិសដល់ជួនទៅ
 លោកទៀត តាមប្រពៃណីនិយម ។

បើគ្មានការដឹងគុណឱ្យប្រាកដក្នុងគំនិតទេ កូនប្រុសស្រីមិន
 អាចលុតជង្គង់លើកដៃប្រណាម្យ ថ្វាយបង្គំមាតាបិតាបានឡើយ,
 ជង្គង់បុត្រធីតានោះ វារីងហាក់ដូចជាមានសរសៃដៃកចាក់បេតុង
 ភ្ជាប់ឆ្អឹង បត់មិនរួចទាល់តែសោះ, ឯដៃទាំងគូរក៏ធ្ងន់រាប់
 ពាន់តោន មិនអាចលើកប្រណាម្យថ្វាយបង្គំមាតាបិតាបានទេ ។
 ចំណែកបាយទឹកនំចំណី សំលៀកបំពាក់ ថ្នាំកែរោគ ប្រាក់
 កាសទៀត ទោះបីបុត្រធីតានោះ ជាសេដ្ឋីគហបតីក៏ដោយ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ហាក់ដូចជាក្រឡាត់ណាស់
ចេះតែស្តាយគ្រប់ពេលវេលា ។

មិនអាចលែលកជូនគាត់បានទេ

បើអ្នកដទៃ ក្រៅពីមាតាបិតាខ្លួនវិញ ជង្គង់បុត្រជីតានោះ
ទន់ណាស់ ហាក់ដូចជាគ្មានសរសៃសោះ គ្រាន់តែឃើញមុខគេ
វាទន់លុតជង្គង់ភ្លាមដោយស្វ័យប្រវត្តិ, ឯដៃទាំងគូរក៏ស្រាលស្រួល
ជាងប៉ុយគទៅទៀត លើកប្រណាម្យគោរពគេភ្លាម ហើយរីករាយ
ថែមទៀត នឹកពេញចិត្តថាអញចេះគួរសមណាស់ ។

សមនឹងសុភាសិតថា:

“ម៉ែឌីមានគុណណាស់ មិនសំពះខ្មាស់អៀនដៃ
ឯអ្នកក្រៅដទៃ វិស័យសោះសំពះបាន” ។

ឯបាយទឹកនំចំណី សំលៀកបំពាក់ ថ្នាំកែរោគ ប្រាក់
កាសជាដើមទៀត បើអ្នកដទៃវិញ ទុកជាខ្លួនក្រឡាត់ក៏ដោយ ស៊ូ
រកខ្ចីបុលគេទៅទំនុកបំរុងយកមុខមាត់ គ្មានស្តាយទេ ហើយ
នឹកថាបានបុណ្យណាស់ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

ជាពិសេសទៅទៀត ចំពោះគូរស្នេហាសហាយស្នូនរបស់
 ខ្លួននោះ វារិតតែណាស់ទៅទៀត ខំជួតជួងគ្រប់វិស័យទាំងអស់
 ថ្នាក់ថ្នមតាំងពីពាក្យសំដី រហូតចេញពីមាត់មួយម៉ាត់ៗមក ពួក
 “បួនបណ្ណាលចិត្ត បងកំពូលជីវិត បួនល្អណាស់ ដូចបុប្ផា ឬ
 ព្រះចន្ទពេញវង់ បងដូចភមរជាតិ” សុទ្ធតែជាពាក្យប្រកបដោយ
 វប្បធម៌ជ្រៅជ្រះណាស់ ។

បើនិយាយចំពោះមាតាបិតាវិញ សុទ្ធតែជាពាក្យសំឡេង
 គំរោះគំរើយចេញមកពួកតែ “ម៉ែងង, ឪងង, ម៉ាក់ងង, ប៉ាងង,
 ដូនចាស់ងង តាចាស់ងង, យាយបាងង អុនយ៉ាងង, ចាស់
 ហើយគ្មានសណ្តាប់ជាចាស់ ស្អប់ណាស់ ខ្លើមណាស់ ឃើញ
 មុខនាំឱ្យតែក្តៅ, មានខ្លះដល់ទៅដេរប្រមាថថា មេកញ្ឆាស់
 អាកញ្ឆាស់ជាដើមថែមទៀត ។

ចំណែកខាងកាយវិការវិញ បើចំពោះគូរស្នេហាសហាយ
 ស្នូននោះ មានខ្លះដល់ទៅលុតជង្គង់ សំពះថ្វាយបង្គំសុំស្នេហាគ្នា

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ថ្នាក់ថ្មីគត់ប្របាច់ គ្មានចេះរួយដៃទេ ។

មាន ប្រាក់ ពេជ្រវិញចេះតែមាន ចង់បានអ្វីសុទ្ធតែឱ្យលើស
 បើគ្មានហ៊ានប្រព្រឹត្តចោរកម្ម ស៊ីសំណូកបោកគេឯងឱ្យខាងតែ
 បានបំពេញចិត្តគួរស្នេហា ។ មានខ្លះទៀតហ៊ានលួចទ្រព្យរបស់ម៉ែឪ
 យកផ្ទះស្រែចម្ការ គោក្របីដីភូមិ ទៅលក់បញ្ចាំឱ្យគេ ហើយនាំគេ
 មកដេញម៉ែឪខ្លួន ឱ្យចុះចេញពីផ្ទះភូមិឋាន ទៅជ្រកក្នុងខ្ទមជរា
 ឬសំយាបផ្ទះអ្នកដទៃ ។ បើអ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិ យសសក្តិវិញ
 បញ្ជូនគួរស្នេហាសហាយស្មន់សុទ្ធតែឡានថ្មី ទិញឬជួលផ្ទះល្អៗ ឱ្យ
 នៅ ចាយលុយដូចក្រដាសកាសែត គឺមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដឹងគុណ
 ព្រះស្នេហាមុតមាំណាស់អស់ពីថ្លើមប្រមាត់ ។ បើចំពោះព្រះរស់
 គឺមាតាបិតាខ្លួនវិញ តាមមានតាមបាន មិនសូវជាគិតគូរទេ ចេះតែ
 ស្រវាំងភ្នែក មើលលោកមិនសូវឃើញសោះ ទាល់តែដល់លោក
 ស្លាប់ទើបនឹកឃើញអញ្ជើញភ្ញៀវមកពេញផ្ទះ ដើម្បីកិត្តិយសខ្លួន
 កុំឱ្យគេនិន្ទាផង យកចំណេញពីបុណ្យសពម៉ែឪ ធ្វើអ្នកមានផង ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ឱ! មាតាបិតាអើយ ចំជាមានគុណប្រយោជន៍ចំពោះបុត្រ
ធីតាមែន ស្លាប់កើតជាខ្មោចហើយ នៅតែផ្តល់កិត្តិយសកិត្តិស័ព្ទ
ឱ្យកូន, មានសពមែឌីខ្លះឱ្យកូនបានចំណេញលុយចាយទៀត ។

ប៉ុន្តែមានកូនអកុសលខ្លះ មិនរាល់គិតពីកិត្តិយស មិន
កិត្តិយសនោះទេ ឱ្យមែឌីស្លាប់ដូចមនុស្សអនាថាគ្មានកូនចៅ ។

ម្យ៉ាងទៀតមានកូនខ្លះ គិតគូរនឹកឃើញមែឌី តែពេល
រស់នៅ ដល់លោកស្លាប់ យកទៅកប់ចោលដូចខ្មោចត្រៃត្រា មិន
ដែលទៅអើតមើលផ្លូវ ឬ ធាតុចេតិយទេ ហាក់ដូចជាផ្លូវ ឬធាតុ
ចេតិយនោះ នៅត្រាយដល់ជើងមេឃទៅមិនដល់សោះ ឯទក្ខិណា-
នុប្បទានក៏មិនដែលធ្វើជូនលោកដែរ ។ សមនិងភាសិតពិសេស
មួយរបស់សហជីវិន យូវ - អ៊ិន ដែលមាននៅក្នុងទស្សនាវដ្តីកម្ពុជ
សុរិយា ឆ្នាំទី ២២ លេខ ៣ គ.ស. ១៩៥០ ថា:

“ដំបូលផ្ទះត្រាយជាងដំបូ
គូថភរិយាជិតជាងផ្លូវម្តាយឌីពុក

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ដូចរៀបរាប់មកនេះ សុទ្ធតែជាការពិត ធ្លាប់មាននៅក្នុង
លោកនេះ បើមិនច្រើនក៏តិចពុំបាន ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត កូនប្រុសស្រីទាំងឡាយ ច្រើនគិតគូរ
ទំនុកបំរុង ថែរក្សា ផ្គត់ផ្គង់តែស្វាមីភរិយា នឹងបុត្រជីតាខ្លួន,
ឯមាតាបិតា មិនសូវរវល់ទេ បើលោកមានទ្រព្យសម្បត្តិ មាន
ពេជ្រជាដើមនោះ ទើបខំយកចិត្តទុកដាក់បំរើអបដើង ដើម្បីទាក់
យកសម្បត្តិ លុះបានដូចបំណងហើយ ចេះតែណាយចិត្តភ្លេច
មួយថ្ងៃបន្តិចៗ យូរៗទៅលះបង់លោកចោលដូចគោចាស់ គ្មាន
គិតសោះ ឱ្យរស់នៅត្រង់បត្រដួសរហូតដល់ស្លាប់ ។

សមនឹងភាសិតបូរាណថា:

“ម្តាយគិតកូនដូចប្រវាប្រដេញ
កូនគិតម្តាយវិញដូចព្រះបែក្រោយ” ។

មានកូនចង្រៃខ្លះទៀត ប្រណែនដណ្តើមសម្បត្តិគ្នាថា “គេ
បានច្រើន អញបានតិច គេបានសុទ្ធតែរបស់ល្អ អញបានសុទ្ធ

តែរបស់អាក្រក់ឡាក់សង” ក៏តាំងដើរនិយាយកេរ្តិ៍ សំអុយ
 ឈ្មោះម៉ែឌីខ្លួនប្រាប់អ្នកដទៃ ហើយប្រចាំគ្នា មិនទំនុកបំរុងចិញ្ចឹម
 រក្សាលោកទេ, ម្នាក់ថា ឱ្យគាត់ជឿជីវិតនឹងកូនសំឡាញ់គាត់ចុះ
 ម្នាក់ថា អញមិនឆោតចិញ្ចឹមគាត់តែម្នាក់ឯងទេ ម៉ែឌីទាំងអស់គ្នា
 មានម៉ែឌីតែអញអី! ទ្រព្យសម្បត្តិគាត់ចែកទាំងអស់គ្នា ។ ប្រចាំ
 ចុះប្រចាំឡើង លះបង់ម៉ែឌីចោលឱ្យវេទនាអនាថា ។

ដូច្នោះមាតាបិតាទាំងឡាយ ឬអ្នកនាងជាអនាគតមាតាបិតា
 បើមានទ្រព្យសម្បត្តិ គួរកុំចែកឱ្យកូនអស់ ត្រូវលែលកទុកសំរាប់
 ខ្លួនមួយចំណែក ល្មមចិញ្ចឹមជីវិតបានដល់ពេលស្លាប់ ដើម្បី
 ការពារខ្លួន បើកូនវាមិនចិញ្ចឹម កុំឱ្យវេទនាខ្លួនពេក ។

មានកូនខ្លះទៀត កាលមាតាបិតារស់នៅ មិនសូវអើពើ
 ទំនុកបំរុងគោរពបូជាទេ ស្រាប់តែលោកឈឺខ្លាំងលេបបាយលេបទឹក
 មិនរួចហើយ ទើបនាំគ្នាចំណាយទ្រព្យ ទិញម្ហូបនំចំណីទាំង
 ថាសទាំងស្តុក យកទៅបង្ខំឱ្យលោកពិសារ តើពិសារឯណាបាន

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

បើបំពង់កវាដេកទៅហើយ កាលដែលបំពង់កនៅឈរនោះ មិន
 គិតទេ ។ ដល់លោកមរណៈកាលទៅ ក៏តាំងយំសោកបោកខ្លួន
 ប្រាណ ទួញរាយរាប់សរសើរគុណ ខំធ្វើបុណ្យទាន រៀប
 សំណែនត្រីកល្យាណ យំហៅម៉ែឪឪមកសេពសោយ តើលោក
 សេពសោយឯណាបាន បើគ្រាន់តែពេលឈឺខ្លាំង លោកពិសារ
 មិនបានទៅហើយ ។

ធ្វើដូច្នោះក៏មិនគួរដែរ ធ្លាក់ចុះទៅក្នុងតម្រាបុរាណថាៈ
 “អណ្តើកនៅជើងមិនយក ចាំរកត្រៃកោះ”
 ឬថា! “កិច្ចប៉ុនភ្នំមិនគិត ទៅគិតគ្រុកំបែកមាត់” ។

ព្រោះម៉ែឪដែលចែកឋានទៅហើយនោះ ដូចបោះមូលទៅ
 ក្នុងសមុទ្រមិនដឹងជានៅឯណា មិនងាយបានទទួលផលដែលកូន
 ឧទ្ទិសជូនទៅនោះទេ ។ តែទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ កាលបើ
 មាតាបិតាមរណៈកាលទៅហើយ កូនត្រូវតែធ្វើទុក្ខណានុប្បទានឧទ្ទិស
 ផលជូនខានពុំបាន, បើលោកពុំបានទទួលទេ ក៏បានបុណ្យ

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ខ្លួនឯងដែរ ឯលោកជន ក៏មិនគួរតិះដៀលផង ។

មានកូនខ្លះទៀត ដឹងគុណមាតាបិតាដែរ តែទុកលោក
ជាមនុស្សស្មើៗ នឹងខ្លួន ពេលបាយទឹកដេកនៅជាដើម មិន
សូរគិតគូរទេ តាមតែលោកបរិភោគ រៀបដំណេក បោកគក់
ដេរប៉ះសំពត់អាវខ្លួនឯង, បើមានម្ហូបចំណីល្អៗ វិសេសវិសាល
គិតតែផ្ចិតផ្ចង់ យកទៅធ្វើបុណ្យបូជាព្រះឯវត្តនោះវិញ បើមាន
សេសសល់ពីលោកឆាន់ ទើបហៅមាតាបិតាបរិភោគ ជាមួយខ្លួន
នឹងកូនចៅខ្លួន ។

ការធ្វើដូច្នោះក៏មិនគួរទៀត ធ្លាក់ក្នុងតម្រាបុរាណថា:

“បោះសន្ទូចរំលងភ្នំ”

ឬថា: “ជ្រងោប៉ុនគល់ មិនយល់ប៉ុនសក់” ។

ព្រោះមាតាបិតាជាព្រះផ្ទាល់ខ្លួន លោករស់នៅជ្រងោនឹង
មុខ ដែលហៅថាព្រះរស់, កូនប្រុសស្រីត្រូវតែគោរពបូជាលោក
ដូចព្រះឯវត្តដែរ គឺគួរតែរៀបចំបាយទឹកម្ហូបចំណីដោយឡែក ជូន

លោកមុន ទើបយកមួយចំណែកទៀត ទៅធ្វើបុណ្យព្រះងវត្ត ។

សមនិធិភាសិតរបស់សហជីវិន ជុំ- មួង ថា:

“ព្រះស្ថិតនៅឯគេហស្ថាន
គួរថ្វាយទានមុនព្រះងវត្ត” ។

មួយបទទៀតថា:

“ម៉ែឪនៅផ្ទះ លោកទុកជាព្រះ ដូចព្រះងវត្ត
សំពត់អាហារ កូនត្រូវផ្គត់ផ្គង់ កុំឱ្យលោកអត់
បានបុណ្យដូចគ្នា” ។

ហេតុដូច្នោះ កូនប្រុសស្រីទាំងឡាយ គួរតែប្រតិបត្តិតាម
ភាសិតនេះ ទើបសមហេតុសមផលល្អ បរិបូណ៌ដោយសុខចំរើន
សមតាមគតិបណ្ឌិត, សូម្បីតែព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ក៏ព្រះអង្គអនុញ្ញាត
ឱ្យភិក្ខុសង្ឃ ដែលបិណ្ឌបាតបានចង្ហាន់មក យកទៅជូនមាតា
បិតាក្រឡាត់បរិភោគមុនដែរ បើអស់ទៅរកបិណ្ឌទៀត យកមក
ឆាន់ជាក្រោយ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ការនិយាយរៀបរាប់មកនេះ ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យឃើញច្បាស់
 នូវចរិយារបស់បុគ្គលទាំងពីរប្រភេទ គឺកតញ្ញនិងអកតញ្ញ ហើយ
 សូមឱ្យអ្នកនាង ជាបុត្រធីតាទាំងឡាយ ស្ថិតនៅតែក្នុងឋានៈជា
 កតញ្ញដ៏ឥណ្ឌាមាតាបិតាជានិច្ចនិរន្តរ៍ គប្បីក្រាបសំពះ ថ្វាយបង្គំ
 ទំនុកបំរុងលោក ដោយបាយទឹកនំចំណីភេសជ្ជៈផ្សេងៗ គ្រឿង
 ស្លៀកពាក់ ទីដេកស្នាក់អាស្រ័យ នឹងថែរក្សាមើលជម្ងឺឈឺចាប់
 ដោយថ្នាំកែរោគគ្រប់យ៉ាង ហើយប្រោះព្រំមាតាបិតា ដោយ
 គ្រឿងក្រអូបផ្សេងៗ ការពារកុំឱ្យផ្គុំក្លិនអសោច៍ បំរើទឹកក្តៅត្រជាក់
 គក់ច្របាច់ន្ទតសរសៃ ឱ្យខ្យល់ដើរស្រួលជាដើម និងស្តិតស្តាង
 លាបប្រេងម្សៅ ដើម្បីជាសុកដល់មាតាបិតាតាមក្បួនអនាម័យ ។

កាលបើកូនប្រុសស្រី បានគោរពប្រតិបត្តិបំរើមាតាបិតា
 ដ៏ល្អប្រកបដោយធម៌ហើយ ពួកទេវតាទាំងឡាយ តែងជួយ
 ថែរក្សាឱ្យពរជ័យ ផ្តល់សុខចំរើនរាល់អហោរាត្រ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី **រស់ សារី**
 ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក **ជ្រុន ចន្ទី**

កិច្ចគោរពប្រតិបត្តិមាតាបិតា របស់កតញ្ញាកតវេទីនោះ មាន ច្រើនប្រការណាស់ បើរួមឱ្យខ្លីយកត្រឹមតែចំណុចសំខាន់ ដែល មានក្នុងទ្រឹស្តីពុទ្ធសាសនា មាន ៥ គឺ:

- ១- កូនប្រុសស្រី គប្បីចិញ្ចឹមមាតាបិតា,
- ២- -ដ- គប្បីធ្វើការជូនមាតាបិតា,
- ៣- -ដ- គប្បីរក្សាវង្សត្រកូលឱ្យស្ថិតស្ថេរ,
- ៤- -ដ- គប្បីរក្សាមតិកឱ្យគង់វង្ស,
- ៥- -ដ- គប្បីធ្វើទុក្ខិណានុប្បទាន តាមកាល សម័យ ឧទ្ទិសផលជូនមាតាបិតា ដែលធ្វើមរណៈកាលហើយ ។

វាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ភាសិត

រូបកាយសាច់ឈាមកូនប្រុសស្រី
 គឺជាសាក្សីនៃម៉ែឪ
 ដែលលោកទិតខំបំរើថែ
 ស្រឡាតែមានស្នែងជាច្រើនឆ្នាំ
 ទម្រាំបានធំកើតជាមនុស្ស
 ហេតុនេះកូនប្រុសស្រីចូរចាំ
 គុណលោកកុំភ្លេចបុរាណផ្គាំ
 ថាបើកូនចាំគុណលោកជួយ ។

(សុផ - ស៊ីវ)

សមនឹងពុទ្ធភាសិតថា:

“ប្រេះកើតពីដៃក តែងស៊ីដៃកនោះវិញ” ។

ភាសិតបុរាណថា:

“កាំបិតចិតដងឯង”

ឬថា “ដឹងឆ្លើយត្បិតដង កូនសោតរែងគ្រងព្រោះម្តាយឪពុក” ។

ឯលទ្ធផលនៃការដឹងគុណក៏ដូចគ្នាដែរ គឺបើមេគ្រួសារនោះ
 កតញ្ញូ គោរពបូជា ក្រាបសំពះថ្វាយបង្គំ ចិញ្ចឹមរក្សា ផ្គត់
 ផ្គង់បាយទឹកនំចំណី ទីស្នាក់អាស្រ័យនៅ និងរក្សាថ្នាក់ថ្នម
 មាតាបិតា ក្នុងពេលលោកមានរោគាពាធម្ម័ងៗ, ប្រើតែពាក្យសំដី
 សុភាព ឱនលំទោន មិនតប ត ក្នុងពេលលោកស្លៀកខ្លួន ខំ
 ប្រតិបត្តិ ឱ្យមាតាបិតាសប្បាយចិត្តរាល់ពេលវេលា ។ ដល់
 មានកូនមក ពួកកូននោះ វាយកតម្រាប់តាមមែន្តីទាំងអស់ ព្រោះ
 វាធ្លាប់ឃើញច្បាស់នឹងភ្នែកតាំងពីកើតមក ម្តោះហើយកូននោះជា
 កតញ្ញូកតវេទីពីកំណើត មិនលំបាកប្រៀនប្រដៅទេ វាមានចិត្ត

ល្អដូចទេវតា ខំរក្សាគោរពបូជាម៉ែឌីមិនឱ្យខ្វះកន្លះចិត្ត ចង់បានអី
បានភ្លាមដូចជាសោយសម្បត្តិទិព្វ ។ នេះហើយជាបុណ្យជាស្ថាន
សួគ៌ក្នុងលោកិយដែលជាលទ្ធផលកើតពីការដឹងគុណមាតាបិតា ។

ឯលទ្ធផលក្រៅពីនេះ មានច្រើនប្រការទៀតដូចធ្លាប់ជ្រាប
ខ្លះមកហើយ ។

ជាពិសេស ឥទ្ធិពលនៃការដឹងគុណមាតាបិតានេះស័ក្តិសិទ្ធិ
ណាស់សូម្បីប្រាថ្នាជាព្រះពុទ្ធ ក៏បានសម្រេចដូចបំណង ដោយ
សារកតញ្ញាកតវេទិតាធម៌នេះឯង ។

ដូច្នេះអ្នកនាងជាបុត្រធីតាទាំងឡាយ ត្រូវតែដឹងគុណ តប
គុណ សងគុណ គោរពបូជាព្រះរស់ គឺមាតាបិតាខានពុំបាន ។

(ចប់ដោយសង្ខេប)

វិាយអក្សរកុំព្យូទ័រសាឡើងវិញ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយជាធម្មទាន ក្នុងវិបសាយ ដោយ អ្នកស្រី រស់ សារី
ជួយកែសម្រួលទម្រង់ និង អក្ខរាវិរុទ្ធ ដោយ លោក ជ្រុន ចន្ទី

ភាសិត

អ្នកដែលមិនដឹងគុណមិនតបគុណ
 ដូចដំបូងធ្លាក់ក្នុងទន្លេ
 មិនដែលអណ្តែតលើទឹកបាតទេ
 ទេព្វតែងដើរផ្លូវផ្លាស្ទិក
 ឯអ្នកដឹងគុណហើយធ្វើតបគុណ
 តែងតែប្រកបមិនដែលលង់លិច
 ទោះបីទាល់ក្រខ្សត់ខ្សោយដូចម្តេច
 ទេព្វមិនភ្លេចជួយបែរក្បា ។

(សុផ - ស៊ីវ)